

Bírálati irányelvek

a MEOE

Őrző-védő teljesítménybírói részére

A MEOE elnöksége elfogadta és jóváhagyta.

Érvényes: 2007-től.

Bírálati irányelvek

a MEOE őrző-védő teljesítménybírói részére

Tartalom

I.	Általános	4
1.	Előszó	4
2.	Rövidítések	4
3.	A teljesítménybíró tiszte	5
4.	A tb költség térítése	5
5.	Vizsga előkészítése és lezajlása	5
6.	Rendezvényvezető feladatai	6
7.	Rendezvény elmaradása	6
8.	Vizsga dokumentáció	7
9.	A kutya részvételének előfeltételei a HPO – vizsgán	8
10.	Alapfokú Kísérőkutya Vizsga viselkedéstesztel BH 1.	8
11.	Külföldön tett vizsgák	9
12.	Nyakörvire vonatkozó előírások és a póráz használata	9
13.	Részvétel a vizsgán, az egyesületi tagság	9
14.	Megszakítás betegség, vagy sérülés miatt	10
15.	Az ismert disszidens szervezetek listája	10
16.	Regisztráció	11
17.	A vizsgázók száma	11
18.	Vizsganapok	12
19.	Jelentkezési korhatár és korhatári szabályok	13
20.	Eredményhirdetés, díjak átadása	13
21.	Bírálat más szervezeteknél és külföldön	14
22.	Hangjelek	14
23.	Bejegyzések a segédfüzetbe	14
24.	Videofelvételek	14
25.	Kiemelt rendezvények	15
26.	Vizsgaidény	15
27.	Kizárás	15
II.	Az elfogulatlanság vizsgálata	16
1.	Irányelvek	16
2.	Az egyed azonosítása	16
3.	Az elfogulatlansági próba eredménye	17
4.	Bejegyzések	18
5.	Kizárás	18

III.	„A” ágazat - Nyomkövetés.....	19
1.	A nyomterület kiválasztása	19
2.	A talaj alkalmassága a nyomkövetéshez	19
3.	Nyomtárgyak	19
4.	Nyomvonal hossza és nyomformák	21
5.	A nyom hűlésének az ideje	22
6.	A nyom fektetése	22
7.	A nyom kidolgozásának lehetőségei	24
8.	A nyom kidolgozása és a nyomkövetés értékelése	25
9.	Értékelés	28
IV.	„B” ágazat - Engedelmisségi gyakorlatok.....	29
1.	Eszközök	29
2.	Gyakorlat elkezdése	31
3.	Jelentkezés	31
4.	Testi korlátozottság	31
5.	Alapállás	31
6.	Gyakorlat végrehajtása	31
7.	Eltávolodás a kutyától	31
8.	Dicséret	32
9.	Gyakorlatok részekre bontása	32
10.	Hangjelek	32
11.	A teljesítménybíró értékelése	32
12.	„Pórázvezetés” gyakorlat végrehajtása	33
13.	„Szabadonkövetés” gyakorlat végrehajtása	33
14.	Lövés	35
15.	Menet közben ültetés	35
16.	Fektetés behívással	36
17.	Menet közben állítás	36
18.	Futás közben állítás	37
19.	Apporthozás sík talajon	37
20.	Apportfa átadása	38
21.	Apporthozás 1 m-es akadályon át	38
22.	Apporthozás ferdepalánkon át	39
23.	Előreküldés fektetéssel	39
24.	Helybenmaradás figyelemelvonással	40
25.	Gyakorlat befejezése / a kutya elhozatala	40
26.	A gyakorlatok közötti viselkedés	40
27.	Gyakorlat elfelejtése	41
28.	Értékelés	41

V.	„C” ágazat - Őrző-védő gyakorlatok	42
1.	Az ő-v pálya beosztása	42
2.	Segéd/segéd öltözéke	42
3.	Jelentkezés	42
4.	Jelölések	43
5.	Küzdőgyakorlatok	43
6.	Fürkészás a segéd után	43
7.	Állás és felugatás	44
8.	A segéd szökésének a megakadályozása	46
9.	Visszatámadás a kutyára	47
10.	Követés	48
11.	Követésből visszatámadás a kutyára	49
12.	Szembetámadás a kutyára	51
13.	Visszatámadás elhárítása	53
14.	Kiegészítő követelmények az eresztéshez	54
15.	Lefegyverezés	56
16.	Kísérés	56
17.	A mutatott viselkedés értékelése	56
18.	Értékelés	57
19.	Értékelési táblázat	59
VI.	Függelék – Ponttáblázatok	60
	„A” ágazat	60
	„B” ágazat	61
	„C” ágazat	63

(átdolgozott változat 2007. január)

Köszönet Mányoki Istvánnak a fordításban nyújtott önzetlen segítségért

I. Általános rendelkezések

1. Előszó

A „Teljesítménybírók irányelve” kiadvány azt a célt szolgálja, hogy a MEOE bírói egységes bírói irányelvet kaphassanak.

Az irányelv 2007-ben lép életbe.

2. Rövidítések

FCI	=	Federation Cynologique Internationale (Nemzetközi Kinológiai Szövetség)
to	=	FCI tagország
k	=	kutya
kv	=	kutyavezető/nő
nyf	=	nyomfektető
tb	=	teljesítménybíró
tf	=	teljesítményfüzet
re	=	rendezvény (vizsga/verseny)
rv	=	rendezvényvezető/versenyigazgató
s	=	segéd
hj	=	hangjel
p.	=	pont
vsz	=	vizsgaszabályzat
ÖMT	=	Ö sztönös adottságok M agabiztosság T erhelhetőség
ÁV	=	Állóképességi Vizsga
E	=	Engedelmes Vizsga
BH	=	Kísérőkutya Vizsga
IPO	=	Nemzetközi (FCI) Vizsgaszabályzat (I nternationale P rüfung O rdnung)
HPO	=	IPO vizsga a MEOE-ben
NyK	=	Nyomkövető Vizsga
BT	=	MEOE Őrző-védő Teljesítménybírói Testülete (röviden Bírói Testület)
ÖVB	=	MEOE Őrző-védő Bizottság (röviden Sportbizottság)

3. A teljesítménybíró (tb) tiszte

A tb feladatát úgy lássa el - úgymint a szervezetének egy kiemelkedően fontos képviselője –, hogy a viselkedésével kivívja a szükséges tekintélyt, azért hogy ezáltal is növelje a kutyás sport kedvező megítélését.

Ehhez az is szükséges, hogy a MEOE Őrző-védő Teljesítménybírói Testülete (röviden Bírói Testület, BT) bírónak kapcsolata baráti maradjon. A lekicsinylő, negatív véleményeket a vizsgák teljesítményéről nyilvánosan mellőzni kell.

Panasz esetén, szükség szerint készüljön feljegyzés, és azt küldjék el a Bírói Testületnek. A bíró nem bírálhat olyan kutyát, ami a saját tulajdonát képezi, vagy annak tartója. Olyan kutyát sem bírálhat, amit olyan személy vezet fel, aki a bíróval közös háztartásban él.

Különösen fontos a vizsgaszabályzat egyértelmű szabálya, miszerint a tb magatartásával a kutya munkáját a szükséges mértéken felül (elfogulatlansági vizsga) nem zavarhatja, vagy befolyásolhatja.

4. A tb költségtérítése

A tb útiköltségét csak a lakóhely és a rendezvény helyszíne közti távolságra téríthetik meg. A bíró magánügye miatti kerülő utat a tagesületnek nem kell térítenie.

A megtérített összeg nagyságáról és a bírói tiszteletdíjról a MEOE saját illetékességében rendelkezik.

5. Vizsga előkészítése és lebonyolítása

Egy vizsga előkészítése és annak lezajlása a Sportbizottság rendelkezéseinek megfelelően történik.

A következő rendelkezésekre különösen figyeljenek oda:

- Vizsgaidőpont lekötése
- A vizsgakérelem elkészítése és időben való elküldése a ÖVB-nek és a BT-nek.

A rendező egyesület ügyeljen arra, hogy a bírótól nem várható el, hogy kellemetlen időjárási körülmények mellett a vizsga a helyszínére vezető hosszú utat megtegye.

Szélsőséges időjárási körülmények között a bíró még a rendező fél akarata ellenére is fel van jogosítva arra, hogy a vizsgát beszüntesse.

Ez a beszüntetés csak nagyon szélsőséges körülményeknél, úgymint jeges pálya, erős hóesés, felhőszakadás, erős köd esetén történik meg.

Ez esetben a bíró költsége a rendezőt terheli.

6. Rendezvényvezető (rv) feladatai

A rendezvény szervezőjének a kötelessége a bírót időben tájékoztatni a helyszínről, a rendezvény kezdéséről, és ha szükséges a további részleteket (pl.: találkozási hely, vizsga fajtája, résztvevők száma stb.).

Vegye figyelembe az időponttervezésnél a bíró idejét és viselje a szükséges pótköltségeket is. Hibás tájékoztatásnál a bírónak nem kötelessége a vizsgavezetőnél utána kérdezni, hogy vajon a vizsga megrendezésre kerül e.

Tudnivaló: A szervező ügyeljen arra, hogy egy bíró, akit nem legkésőbb 3 nappal a tervezett rendezvény kezdete előtt értesítettek, jogosult a megbízatásától visszalépni.

A rv egész évben funkcióban legyen.

Szabály szerint időben értesítse a bírót, a vizsga előtt legkésőbb szerdáig a vizsga helyszínéről, és a kezdési időpontjáról, csakúgy, mint a nevezett kutyák számáról. Hasonlóan érvényes az a vizsga elmaradására is.

Fontos még az is, hogy a rv a vizsga ideje alatt további más feladatokat nem láthat el.

A vizsga lezajlásakor a rv mindig álljon rendelkezésre.

Ezekon kívül különösen fontosak a következő feladatok:

Lista áttekintése, hogy ne vehessen részt olyan személy, akinek eltiltása van.

Gondoskodjon a vizsgaszabályzatnak megfelelő nyomterületekről a hozzátartozó engedélyekkel (tulajdonosok, bérlés).

Gondoskodjon alkalmas nyomfektetőkről és segédekről és azok kifogástalan védőöltözetéről (védőnadrág, kabát, védőkar és bot).

Gondoskodjon a vizsgaszabályzatának megfelelő kellékekről (1 m-es akadály, ferde palánk, 6 mm kaliberű pisztoly, puhabot).

Gondoskodjon a vizsgák nyilvánosságra hozataláról, a helyszín és a kezdési időpont a tagság számára ismert legyen.

7. Rendezvény elmaradása

Közzétett rendezvény elmaradása esetén a Bírói Testületet és a Sportbizottságot, csak úgy, mint a bírót megfelelően tájékoztatni kell. (pl.: mert nincs elég nevezés)

8. Vizsga dokumentáció

A rendezvényvezető fontos feladatához tartozik az, hogy minden dokumentáció megfelelő és kész állapotba kerüljön.

Ha ezeket, a fontos dokumentációkat nem tudják előteremteni, vagy hibásak akkor a bíró az adott kutyavezetőt a további részvételtől, eltilthatja, illetve a vizsgát megszakíthatja.

A következő dokumentumokat szükséges a vizsga időponthoz csatolni:

- Törzskönyv/Regisztrációs lap
- A kv, vagy a tulajdonos FCI-szervezeti tagságának az igazolása.
- Teljesítmény füzet, oklevelek
- Érvényes veszettségoltást igazoló könyv, kutya felelősségbiztosítás igazolása
- Bírálati lapok, illetve nyomvázlatok.

A rv vizsgálja át még a rendezvény kezdése előtt, vajon minden szükséges vizsgadokumentum különösen a teljesítmény füzetek elő vannak-e készítve. Hasonlóan érvényes ez a MEOE – törzskönyvvel rendelkező kutyákra is, mivel ezeket minden vizsgánál, minden vizsgafokozatnál a teljesítmény füzet mellett be kell mutatni.

Egy bíró nem jogosult arra, hogy bejegyzéseket tegyen egy MEOE-n kívüli szervezet teljesítmény füzetébe. Csak két kivétellel teheti meg:

- Annál a külföldi kutyavezetőnél, aki az ő FCI által elfogadott szervezetének a teljesítmény igazolását be tudja mutatni.
- Abban az esetben, ha a MEOE-hoz kapcsolódott/szerződött tagszervezet/egyesület tagjai részére ezt a MEOE engedélyezi.

Minden egyes MEOE tagnak, aki rendelkezik érvényes tagsági igazolvánnyal, a kutyájával indulhat az MEOE rendezvényen. Ez érvényes arra is, ha nincs teljesítmény füzet, vagy van, de azt nem az MEOE állította ki, de bemutatják. A MEOE bírónak nem szabad más teljesítmény okiratba bejegyzést tenniük. Az esetleges részvételi bizonyítványok kiadásának részleteit a bírón, vagy a BT vezetőjén keresztül a MEOE szabályozza.

Az a MEOE tag, akinek a teljesítményigazolása (teljesítményfüzete) csak a letett első vizsga után lesz, szintén részt vehet a vizsgán. Ebben az esetben a bírónak különleges joga, az érvényes tagsági igazolványt ellenőrizni, és a Bírói Jelentésből nem hiányozhat az erre utaló bejegyzés.

Amennyiben a szabályok lehetővé teszik, hogy az első vizsgákat a MEOE származási lapra fel lehet vezetni, erre a tb jogosult.

9. A kutya részvételének előfeltételei a HPO – vizsgán

Mivel az FCI Használatikutya Szakbizottsága nem írt elő egyértelmű testi kritériumokat (pl.: kijelölt marmagasság) az FCI vizsgák letételéhez, ezért minden kutya, amelyik megfelel a vizsgaszabályzat által előírt követelményeknek (pl.: a kutya kora) és az őrző-védő segédet meg tudja állítani, részt vehet a rendezvényeken és a teljesítménybíróknak értékelnie kell.

A tüzelő szukák is továbbra is részt vehetnek minden rendezvényen, ahol is a „B” és „C” ágazatban a végén indulnak. Az „A” ágazatban a startszámuk szerinti időben indulhatnak. Több tüzelő szuka esetén az esélyegyenlőségről (sorsolással) gondoskodni kell.

A résztvevőt kizárják ha:

- láthatóan vemhes és szoptató szukával,
- beteg és fertőzés gyanús állatokkal jelenik meg a rendezvényen.

A kupírozott kutyák részt vehetnek a vizsgákon. Ez mindaddig érvényes, amíg az egyértelmű tiltást ki nem mondják és nyilvánosságra nem hozzák.

10. Alapfokú Kísérőkutya Vizsga viselkedésteszttel BH 1.

Irányelv: Minden kutyának, amelyik HPO, IPO, NyK, NyK 2. (IPO-FH), vizsgán indul, előtte teljesíteniük kell egy sikeres BH 1. vizsgát.

Azok a kutyák is, akik 2004 év előtti Engedelmes/BH vizsgát tették le, a fent említett vizsgafokokozatokban részt vehetnek.

A teljesítménybírók adjanak kifejezett rangot a BH vizsgáknak, amik a sportterület belépő vizsgáinak is tekinthetők.

A következő előírt feltételek megléte után engedélyezett az indulás a különböző sportágakban:

a, Magyar tulajdonos – a kutya Magyarországon van

Az első indulás előtt minden kutya számára kötelező a sikeres BH 1. vizsga igazolása, amiket egy bírók szükségesek. Ez alól kivételek a szolgálati kutyák.

Az Engedelmes vizsgák nem érvényesek, mint elővizsgák a HPO 1. vagy az NyK vizsgákhoz.

b, Külföldi tulajdonos – külföldi kutya de a tartó magyar

A vizsgákra, amik a MEOE-n belül lett letéve u.a. a feltételek érvényesek, mint ami az **a, pontban** olvasható.

A külföldi vizsgákra az ott érvényes szabályok vonatkoznak.

11. Külföldön tett vizsgák

A külföldön teljesített vizsgák belföldi tenyésztetőség szempontjából való elismerését, a MEOE szabályzatai rögzítik.

12. Nyakörvre vonatkozó előírások és a póráz használata

Biztonsági okokból a vizsga egésze alatt a kutyán végig legyen nyakörv és a kv a póráz hordja magánál. A tb átvizsgálhatja minden ágazatban a nyakörveket.(egysoros fojtólánc). Ezeknek a láncnyakörveknek nem szabad szögeket, körmöket v. más horogszerű részeket tartalmazniuk. A k lazán viseli a kereskedelmi forgalomban kapható láncnyakörvet. Az ún. bolhanyakörvet vizsga előtt a kv vegye le a kutyájáról. Egyedül a BH 1. vizsgán engedélyezett a mellkas hám használata de azon további más kiegészítő nem lehet.

A nyakörv minősége, különösen a súlya nem térhet el a kereskedelmi forgalomban kaphatótól. A manipuláció gyanújának felismerésénél a bíró elrendelheti a nyakörv cserét. Ezt viszont az adott ágazat megkezdése előtt tegye meg. Csalás gyanújánál (rejtett szög pl.) a tb a résztvevőt ki kell zárnia további vizsgából. Ebben az esetben a tb írjon egy megfelelő jelentést, és hogy további intézkedések is történhessenek, küldje el a Bírói Testületnek és a Sportbizottságnak.

Bejegyzés a teljesítménykönyvbe: „Kizárás sportszerűtlenség miatt”

Minden addig elért pontszámot törölve.

Nyomkövetésnél hámot, vagy egy azonosító takarót (pl: MEOE, Rendőrség, Vám stb. felirattal) is szabad hordani.

A kv köteles minden vizsgaszintnél minden ágazatban (szabadonkövetés, őrző- védő) a póráz magával hordani. A póráz vagy magára csatolva hordja a kv.(a karabiner a kutyával ellentétes oldalon záródjon), vagy úgy tegye azt el, hogy a k ne láthassa.

13. Részvétel a vizsgán, az egyesületi tagság

Minden kv résztvevője lehet a MEOE által engedélyezett rendezvénynek, ha érvényes MEOE tagsággal rendelkezik, vagy tagja egy FCI to egyesületének, az FCI által elismert nemzetközi európai, illetve világszervezetnek. A MEOE rendezvényein lehet indulni MEOE tagság nélkül is. Aki nem tag, csak dupla nevezési díjért vehet részt a rendezvényen.

Egy kv egyidejűleg csak 2 kutyát vizsgáztathat. Egy kutya 1 nap csak 1 vizsgát tehet.

Csak a már megszerzett legmagasabb vizsgaszinten szabad indulni, kivételt képeznek azok a rendezvények, amelyek nem válogatók és/vagy versenyek.

Azoknak a tulajdonosoknak és tartóknak, akik az Engedelmes tanfolyam végén Engedelmes vizsgát tesznek, nem kell egyesületi tagságot igazolniuk.

A kv, vagy a k tulajdonos tagságának igazolása nem mindig problémamentes. Ha a kv és /vagy a kutyatartó MEOE tagságával kapcsolatban kételyek merülnek fel, akkor a tb kérheti a tagsági igazolványát. A rv magyarázata ehhez nem elég.

A kutyavezetőnek minden ágazatban fel kell vezetnie a kutyáját az egyes ágazatban elért eredménytől függetlenül, hacsak nem ad okot bírónak a vizsga félbeszakítására.

14. Megszakítás betegség, vagy sérülés miatt

Amennyiben a kutya vizsga alatt megsérül és/vagy a teljesítőképessége korlátozottá válik, a teljesítménybíróknak - még a kv belátása ellenére is -, joga van a k vizsgáját befejezni.

Ha a vizsga közben **jelentik, hogy beteg lett a k** a következőképpen, kell eljárni:

- Ha a kv a már teljesített ágazat után jelenti, hogy a kutyája megbetegedett, fel kell keresni egy állatorvost, és vele ezt írásban igazoltatni.

Ilyenkor a vizsgadokumentumokba: „**Megszakítás betegség miatt**” bejegyzés kerül.

Ha a kv megtagadja, hogy a kutyát bemutatassa az állatorvosnak, akkor a bejegyzés: „**Megszakítás miatt hiányos**”.

Az igazolás utólagos bemutatása is lehetséges.

Abban az esetben, ha az igazolás nem érkezik meg 4 napon belül, a teljesítményfüzetbe „**Megszakítás miatt hiányos**” bejegyzést írja a tb. A teljesítményfüzetet a kutyavezetőnek el kell küldeni.

Amennyiben a kv megtagadja, hogy a teljesítményfüzet a teljesítménybíróknál hagyja a „**Megszakítás miatt hiányos**” bejegyzés azonnal beírásra kerül.

Amikor a teljesítményfüzetet a teljesítménybíróknál hagyja, kifizeti a visszaküldés díját.

Megjegyzés: Ez a rendelkezés nem vonatkozik arra az esetre, amikor a tb szakítja meg a vizsgát, mert egyértelműen megállapítja, hogy a kutya beteg, illetve megsérült. Hasonló a helyzet, ha olyan kutyákat vezetnek fel, amelyek a koránál fogva, állatvédelmi okokból már nem lenne felvezethető.

Ilyenkor a bejegyzés: „**Megszakítás sérülés miatt**”

Amennyiben a kv a tb jóváhagyása nélkül, önhatalmúan hagyja abba a vizsgát, akkor az MEOE illetékes hatóságával (BT) ezt közölni kell.

15. Az ismert disszidens szervezetek listája

A következő lista nem teljes, csak az ismert disszidens szervezetek találhatók meg benne:

Rövidítés	Teljes egyesületi név
IRV	Nemzetközi Fajtatiszta kutyák szervezete, Mennighüffen
EHU	Európai kutyasport Egyesület
VDRG	Német fajkutyák és szolgálati kutya szervezetek szövetsége
DSC	Német juhászkutya Klub
DTC	Német Terrier Klub
IHV	Nemzetközi Howavart - tenyészegyesület
ACI	Nemzetközi Kinológiai Szervezet

UCI	Nemzetközi Kinológiai Szervezet, Brüsszel
VDHV	Német Tenyészegyesületek Szövetsége Berlin
-	Drótszőrű Terrier Klubja
VIR	Nemzetközi Fajkutyá- Barátok Szövetsége Diepholz
WRZ	Nemzetközi Fajkutyá tenyészegyesülete Essen 15
IDG	Nemzetközi Tacskó Klub, Gergweis
ADRZ	Általános német fajkutyatenyésztés – és tartó egyesület Ansbach
KDH	Német Sportkutyás szervezetek Korporációja
IRJGV	Nemzetközi Fajta és Vadászkutyák Egyesülete
WPK	Vesztfáliai Uszár Klub
ADRK	Általános Német Fajtaklub
KCD	Német Kennel Klub Nürnberg
IDC	Nemzetközi Dog Klub, St. Blasien
-	Kutyabarátok Klubja Osnabrück
VDR	Német Fajkutyá- Barátok Szövetsége Köln
IRZ	Nemzetközi Fajkutyá tenyészegyesülete Mönchengladbach

Természetesen vannak még egyéb egyesületek, csoportok és alcsoportok, akik a disszidensekhez tartoznak. Ha kétségek merülnének fel, akkor a MEOE irodájához kell fordulni.

A disszidens szervezeteknél kiállított törzskönyvek nem elismertek a MEOE által. Egy ilyen törzskönyvvel rendelkező kutya számára a teljesítményt elismerő okiratba, a k kennelneve nem, csak a hívóneve kerüljön bejegyzésre.

Egy disszidens szervezet által kiadott, a teljesítmény igazolására szolgáló nyomtatványba nem szabad semmilyen bejegyzést tenni.

16. A regisztráció

Az elért eredmény regisztrációját a MEOE ügyviteli rendje szabályozza.

17. A vizsgázók száma

Egy tb egy nap alatt összesen 30 ágazatot bírálhat

E (Engedelmes Vizsga), BH 2. BH 3.	1 ágazat
BH 1. (Kísérőkutya Vizsga) NyK 1.	2 ágazat
HPO El. HPO 1. HPO 2. HPO 3. Nyk 2. (FCI-FH)	3 ágazat

Ha egy kutyát csak egy ágazatban vezetnek fel, a tb összesen akkor is csak 30 ágazatot bírálhat el.

Pl.: 10 kutya „A”
10 kutya „B”
10 kutya „C”

Olyan versenyeknél, ahol csak egy ágazatban vetélkednek a kutyák, a tb bírálhat:

csak 30 kutyát az „A” ágazatban
csak 30 kutyát a „B” ágazatban

Kétágazatú versenyeknél (ezek nem elfogadott tenyésztésvizsgák), ahol a kutyát B és C ágazatokban vezetik fel, összesen 20 kutyát szabad egy teljesítménybírónak minősíteni.

A kétnapos vizsgán egy tb, a két napon dupla annyi ágazatot is bírálhat, de itt sem lépheti túl az egy napra vonatkozó korlátozó előírásokat.

A NyK vizsgánál, amennyiben a nyomfektetést is tb irányítja 20 résztvevőt is értékelhet a tb egy nap alatt.

Az egyéb vizsgáknál a MEOE illetékes szaktanárságának kötelessége megállapítani a bíróként és vizsganaponkénti értékelhető kutyák számát.

A legkisebb résztvevő létszám vizsgáknál: 4 kutya (E, BH, HPO, NyK).

Versenyeken az FCI/MEOE vizsgaszabályzat van érvényben. Meghatározó gyakorlatrészek elhagyása (csoport, lövés) **nem megengedhető.**

18. Vizsganapok

a, Szombat, vasárnap és ünnepnap.

A vizsganapok szabály szerint a hétfék és a törvénybe rögzített ünnepnapok.

E és BH vizsgákat is csak a vizsganapokon lehet rendezni.

A BH 1. és a HPO 1. vizsgát le lehet rakni egy kétnapos (péntek-szombat, vagy szombat-vasárnap) vizsga keretében egy, vagy akár két különböző szervezetnél is. Kivárási idő a BH 1. és az IPO 1. között nincs. Pl.: Pénteken BH 1. vizsga, szombaton HPO 1.

b, Vizsgák pénteken

Pénteken csak a szombattal összekötve lehet vizsgát rendezni.

Megjegyzés: A péntekre akkor lehet vizsgát hirdetni, ha szombatra több kutyát neveztek, mint amennyit egy napra lehetséges. A pénteki kezdésnek nem szabad 12 óránál korábban esnie.

A részvétel az HPO és NyK vizsgáknál az engedélyezett napi szám felére korlátozódik.

Pénteken csak délután lehet a vizsgát megkezdeni.

Csak E, vagy BH vizsga esetén összesen 7 kutya vizsgálható.

A szombattal összekapcsolt pénteki vizsga, csak szombaton érhet véget.

Ugyanakkor egyes kutyák a vizsgát már pénteken is befejezhetik.

Kivétel: Amennyiben a résztvevők kutyáikkal BH vizsgát is tesznek, pénteken is indulnak, ha szombaton HPO 1. vizsgát kívánnak letenni. A létszám korlátokat mindig figyelembe kell venni

c, Ünnepnapi szabályok

Ünnepnapokra is ugyanazok a rendelkezések vannak érvényben.

Kivétel: A MEOE illetékes szervezetei külön rendelkezhetnek az ünnepnapokra vonatkozóan.

Az ünnepnap előtti fél napokon, ha hétköznapokra esnek, **nem** lehet vizsgázni.

19. Jelentkezési korhatár és korhatári szabályok

A MEOE-ban megszerezhető vizsgafokokozatok	Rövidítése	Minimális életkor a vizsga napján
Engedelmes Vizsga	E	12 hónapos kor
Alapfokú Kísérőkutya Vizsga 1	BH 1.	14 hónapos kor
Középfokú Kísérőkutya Vizsga 2	BH 2.	15 hónapos kor
Felsőfokú Kísérőkutya Vizsga 3	BH 3.	16 hónapos kor
Állóképességi Vizsga	ÁV	16 hónapos kortól - 6 éves korig
Teljesítmény Elővizsga	HPO El.	16 hónapos kor
Alapfokú Teljesítményvizsga	HPO 1.	18 hónapos kor
Középfokú Teljesítményvizsga	HPO 2.	19 hónapos kor
Felsőfokú Teljesítményvizsga	HPO 3.	20 hónapos kor
Nyomkövető Vizsga 1.	NyK 1.	18 hónapos kor
Nyomkövető Vizsga 2.	NyK 2. (IPO – FH)	20 hónapos kor

Az egyes vizsgafokokozatok között nincs kivárási idő előírva. Egyedül a kutya kora szabja meg azt.

A vizsgára bocsáthatósági kort napra pontosan be kell tartani.

A kv kivárási idő nélkül megismételheti az azonos fokozatú vizsgát

Az elismert SchH, VK stb. 1. és 2. letétele után a következő HPO szintet is le lehet tenni. Az életkorári előírásokra ekkor is figyelni kell.

20. Eredményhirdetés, díjak átadása

A helyezetteket különválasztják aszerint, hogy ki milyen szinten indult.

- BH 1-3.
- HPO 1 – 3.
- NyK 1.
- NyK 2. (IPO – FH)

Pontszámegyenlőség esetén a „C” ágazat eredménye a döntő.

Ezen ágazat pontszámának azonossága esetén a „B” ágazat eredménye dönt. Mindhárom ágazat pontegyenlősége esetén azonos helyezést adnak ki.(függetlenül a vizsgaszinttől)

Alapszabály, hogy a vizsgán résztvevőnek részt kell vennie az eredményhirdetésnél. A vizsga csak az eredményhirdetéssel és a vizsgaokmányok átnyújtásával ér véget.

21. Bírálat más szervezeteknél és külföldön

A bírók kiadásának a kérdéséről a MEOE illetékes hivatala (BT) dönthet. E szerv dönti el, hogy egy teljesítménybírót a bírói testületéből elengedi e.

Ha külföldről érkezik felkérés az más eset. Itt a külföldi szervezőnek nyilatkoznia kell az FCI tagságáról az adott országban. A kérdést a MEOE-nál döntenek el.

Tilos a teljesítménybírónak hivatalos út nélkül, bírói tisztséget elvállalni egy hazai rendezvényen, vagy külföldön.

Hazai bírónak külföldi szereplésnél csak a MEOE vizsgaszabályzata, vagyis a HPO/IPO szerint bírálhatnak.

Abban az esetekben nem engedélyezett a vendéglátó ország szabályzata szerint történő vizsgákon történő részvétel, ha az lényegileg, vagy tartalmilag a MEOE vizsgaszabályzatától és a HPO/IPO követelményeitől eltérnek.

Az általános rendelkezéseket és a vendéglátó ország különleges szabályait figyelembe kell venni.

22. Hangjelek

A vizsgán a HPO szabályai szerint, normál hangnemben kiejtett, rövid, egy szavas vezényszavak adhatók. A szavak a tevékenységre vonatkozók legyenek. Szabály szerint, a hangjeleket Magyarországon használt nyelveken adhatják ki, kivétel, ha külföldi a kv és/vagy külföldről származó, ott kiképzett a kutya.

23. Bejegyzések a segéd füzetbe

A MEOE-nél létezik segédigazolvány, amibe csak a tb írhat véleményt a vizsgán bemutatott munkájáról, de csak ha a segéd legalább 4 kutyát az „Állás és felugrás” gyakorlaton kívül ledolgozott.

24. Videofelvételek

Az MEOE által engedélyezett rendezvényeken a videofelvétel, mint bizonyíték nem elfogadható.

25. Kiemelt rendezvények

A kiemelt rendezvényeken (pl.: kvalifikációs versenyek, bajnokságok) az illetékes egyesületek külön szabályzatai érvényesek.

26. Vizsgaidény

A vizsgaszezon az egész naptári év. A MEOE Sportbizottsága mégis jogosult az elejét és a végét megállapítani. Vizsgánélküli versenyek egész évben rendezhetők. Az időjárási viszonyokra ügyelni kell. A döntés a bíróra tartozik.

27. Megszakítás és kizárás (diszkvalifikálás)

Megszakításnál a gyakorlat 0 pont, de az ágazatban addig elért pontszám megmarad.

- a megadott idő alatt a nyomkövetést nem tudja befejezni (kivétel, az utolsó nyomszár)
- a kv a nyomot egy nyomkövető póráz hosszánál messzebbre elhagyja, vagy a nyomról letérő kutyát a tb utasítása ellenére nem követi
- megáll a nyomon és nem mutat szándékot a keresés folytatására.
- egy engedelmes gyakorlatot nem hajt végre
- felugatásnál eljön és nem lehet visszaküldeni, vagy a visszaküldés után ismét eljön
- eresztés után a tb intése előtt eljön, vagy csak a kv hangjelére marad a segédnél
- szökésnél a k fekve marad, vagy 20 lépésen belül nem éri el a segédet
- a kutya csődöt mond, hagyja magát a segédtől elzavarni.

Kizárást egy folyamatban lévő vizsgán a bíró mondhat ki. Minden esetben meg kell indokolnia, hogy milyen okból zárta ki az illetőt, és vagy az adott ágazat pontjaitól fosztja meg, vagy az addig megszerzett összes pontjait, törli. Kizáráshoz vezet az is, ha a kv a kutyájával egy másik ágazatban nem indul el. Az eredményhirdetésen viszont akkor is részt kell vennie.

a, Egyes ágazatokból való kizárást von maga után például ha:

- a k a nyomkövetés alatt a vadászösztöne után megy és a kv nem tudja a nyomkövetés folytatására rávenni
- miután elvette a tárgyat nem hajlandó azt a vezetőjének átadni
- a k a felvezetés során a KV-t vagy a pályát hagyja el és a 3. hívó szóra sem tér vissza
- az apportfát a harmadik hangjel után sem engedi el
- jelentkezéskor kitör, a rejtekhelyhez fut és a kv 3. hangjelére se jön vissza hozzá
- nem tudja a kutyát irányítása alatt tartani, a követésnél, ill. a bekísérésnél kitör és fog
- k a 3. hangjel után sem ereszt, vagy a kv közeledtekor visszafog és csak levenni lehet
- a k a segédet más testtájékán fogja meg (nem csak megböki), mint a védőkar.

Ezeknél, a kizárásoknál az adott ágazatban eddig megszerzett összes pontját törlik. A teljesítményfüzetbe az adott ágazatról se, minősítést se pontszámot nem lehet bejegyezni.

b, Az egész rendezvényről való kizárást von maga után például ha:

- vézen hiányosság lép fel, bejegyzés: kizárás hiányos elfogulatlanság miatt
- a kv magatartása sportszerűtlen (pl.: alkoholos befolyás, motivációs tárgyakkal, rejtett szögekkel ellátott nyakörvvel, való fellépés és/vagy jutalomfalat)
- a vizsgaszabályzat elleni vétség
- az állatvédelmi határozatok elleni vétség
- a jó modor elleni vétség.

Ennél a kizárásnál minden addig megszerzett, tehát más ágazatokban elért pontokat is törlik. A teljesítményfüzetbe pedig se, minősítést se a pontszámot nem lehet bejegyezni.

II. Az elfogulatlanság vizsgálata

A k elfogulatlanságát a vizsga egész ideje alatt (még az eredményhirdetésen is) figyelje a tb. Ha a k a re alatt mutatott elfogulatlanság hiánya miatt kiesik, elfogulatlannak akkor sem nevezhető, ha a vizsga addigi lezajlott részein nem mutatott hiányosságokat. Ha a kutya nem elfogulatlan, akkor ezt valamennyi vizsgadokumentumba be kell jegyezni. Az ilyen kutya kizárásra kerül.

1. Irányelvek

- a, Az elfogulatlansági próbát minden vizsga kezdete előtt meg kell rendezni.
- b, Az elfogulatlansági próba semleges helyen történjen meg. A helyszínt úgy válasszák meg, hogy az ne legyen közeli kapcsolatban a kiképző pályával v. a nyomterülettel.
- c, Minden kutya egyenként kerül felvezetésre.
- d, Az időpontot úgy válasszák meg, hogy a kutyákat ne közvetlenül a nyomkövetés után vagy a pályamunka előtt vezessék fel.
- e, A kutyákat pórázon vezessék fel. (rövid kiképzőpóráz, hám nélkül). A póráz legyen laza. Vezényszó nem adható ki.

A következő szabályokat kövessék a vizsgálatnál:

Az elfogulatlansági próba ne legyen sematikus,

- A tb állapítja meg a vizsgálat menetét, viszont nem szabad szélsőséges eltéréseknek lenni a teljesítménybírók között.
- A tb bírálata legyen előítéletektől mentes az elfogulatlansági próba alatt.
- A vizsgálandó kutyához ne legyen kihívó, provokatív, mivel természetes reakciót vált ki, kiváltképp a különleges ingerhatást hagyja abba.
- **Az egyedazonosítás is (pl.: tetoválási szám, chip - szám ellenőrzés) is kötelező része az elfogulatlansági próbának**
- E vizsgálatnak nemcsak a vizsga kezdetéig tart, hanem az egész vizsga ideje alatt. A tb állapítja meg a vézen hiányosságokat, ezt vizsgálja pontosan (pl.: lövés leadásánál). Ismétlések engedélyezettek a tb számára, hogy minden kétséget kizáróan győződjék meg a hiányosságról.
- A kutyát a tb nem foghatja meg.

2. Az egyedazonosítása

Az egyedazonosítás kötelező része a próbának.

Ez csak azáltal tud megtörténni, hogy a tetoválási számot és a chip leolvasó készülék segítségével a chip számot ellenőrzik. A törzskönyv és tetoválási szám nélküli kutyának kötelező a chip beültetése. 2011-től az EU országokban kötelező a chip.

A tb a vizsgajelentésben igazolja, hogy ez az ellenőrzés megtörtént.

Ha a tetoválási megjelölés nem egyértelműen felismerhető, akkor minden ilyen esetben a felismerhető azonosítható jegyeket jegyezzék be.

A tetoválási számnak egyeznie kell a kv által leadott törzskönyvön található számmal.

Az esetlegesen fellépő bonyodalmaknál (pl.: olvashatatlan szám) a vizsgajelentésbe egy megfelelő megjegyzést kerüljön be.

A tetoválást a következőképpen helyezik el:

Leggyakrabban a jobb fülbe, ami a következők tevődik össze:

- Az évszám utolsó két száma
- azonosítószám
- az utólagos tetoválás:a bal fülbe történik.

Egyes fajtáknál a comb belső felületére, haskorcba tetoválnak.

Ha rendelkezésre álló megfelelő leolvasó készülék a chippet nem jelzi, ezt a tényt rögzíteni kell valamennyi vizsgadokumentumban. A kutyát fel lehet vezetni, ha hihető módon tudja azt igazolni (pl.: a teljesítményfüzetben, vagy az oltási könyvben levő megfelelő bejegyzéssel), hogy a kutyát belföldön rendben bechippelték.

A kv, aki a kutyáját külföldön chippeztette be, vagy külföldön chippezett és utána az országba bekerült kutyát vezet fel a vizsgán, gondoskodjon arról, hogy megfelelő leolvasó készülék rendelkezésre álljon.

Azok a kutyák, akiknek az azonosítása minden kétséget kizáróan nem állapítható meg, nem vehet részt a vizsgán.

3. Az elfogulatlansági próba eredménye

Pozitív leírás = közepes ingerküszöb megfelelt:

- A kutya magabiztos, közömbös
- A kutya nyugodt, kiegyensúlyozott és figyelmes
- A kutya életteli, figyelmes és kíváncsi
- A kutya elfogulatlan és jóindulatú, nyitott.

Határeset = további megfigyelése különösen javasolt

- A kutya nyugtalan de nem agresszív, a vizsga alatt elfogulatlan
- könnyen ingerültté válik de a vizsga alatt nyugodt maradt.

Kutyák, akik nem engedhetők vizsgára:

- Bizonytalan, ijedős kutyák, akik kikerülnek az embert,
- Ideges, agresszív kutyák, félelemből harapó,
- agresszív, harapós kutya

4. Bejegyzés a teljesítményfüzetbe

Az így kiesett kutyákról a következő bejegyzést kell tenni:

„**Kizárás** hiányos elfogulatlanság miatt” és minden eddig megszerzett pontszámot is törölni kell.

A pontokat akkor sem lehet megtartani, ha már előzőleg ismertették azokat.

5. Kizárás

Vézen hiányosságok miatt a kutyát, a vizsgából ki kell zárni.

Mi a teendő azokkal a kutyákkal, melyek a lövésre nem mutatnak közömbösséget?

Mielőtt a részleteket tárgyalnánk, le kell szögezni, hogy azok a kutyákat, melyek lövés miatt agresszívebbé válnak, nem itt, hanem az elfogulatlanság vizsgálatánál értékeljük

Ha egy kutya lövéstől félelmet mutat, akkor azonnal ki kell zárni a vizsgából. **Pontot nem lehet kiadni.**

Mit értünk lövésfélősség alatt?

Pl.:

- a kutya felkel, félelmet mutat és elszalad
- ugyanebben a helyzetben a kutyavezetőhöz fut
- pánikszerű félelmet mutat, és megpróbálja a helyét elhagyni, vagy el is hagyja azt
- pánikszerű félelmet mutat, és ide-oda szaladgál.

A megítélésnél vegyék figyelembe, hogy vajon kiképzési hiba jött elő, vagy a kifektetés helyéről való eljövétel összefüggésben van a lövéssel.

A tb kötelessége minden kétséget kizáróan megállapítani lövésközömbösséget. Ez úgy történik, hogy előbb a tb felszólítja a kutyavezetőt, a kutyát vegye pórázra. Ezután kb. 15 lépés távolságra a tb több lövést ad le, közben a kutya laza pórázon álljon.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: ”**Kizárás**, elfogulatlanság hiánya miatt.”
Mindен addig elért pontszámot törölni kell.

III. „A” ágazat - Nyomkövetés

1. Nyomterület kiválasztása

Alkalmas nyomterületek kiválasztása a vizsgavezetőnek a feladata. Ez az alábbiakból áll:

- tulajdonosok engedélye
- a vadásztársaságok beleegyezése

A felkínált nyomterületeknek a vizsgaszabályzat előírásainak meg kell felelniük.

A vizsgálvezetőnek gondoskodni kell, arról hogy a kutyák olyan nyomterületeken tudjanak menni, hogy a vadakat lehetőleg ne zavarják meg.

2. A kiválasztott terület nyomkövetésre való alkalmassága

A nyomterület alkalmasságáról (pl.: rét, szántás, erdei talaj) a bíró az illetékes. A talajváltás minden szinten lehetséges, a Nyomkövető vizsga (NyK 1. NyK 2.) viszont kötelező. Hóval borított területen Nyomkövető vizsga nem rendezhető. A szemmel való nyomkövetést el kell kerülni.

3. Nyomtárgyak

A nyomon belül különböző anyagokból készült tárgyakat kell alkalmazni. A színezetük lehetőleg olyan legyen, hogy ne térjen el lényegesen a terület színétől.

a, Anyaga

pl: bőr, textil és fa.

b, Méretei

Hossza: kb. 10 cm

Szélessége: kb. 2-3 cm

Vastagsága: kb. 0, 5-1 cm

HPO Elővizsgán (HPO El.) A nyomfektető által „jól megfogdosott“, kb. 15 cm hosszú, 3-5 cm széles, kb. 1 cm vastag és színben a területhez illő tárgy alkalmazható.

A tárgyakat a nyomfektetőknek (nyf) vizsga előtt adják oda. Legalább a 30 percig kell úgy maguknál hordani, hogy a testszagot a tárgyak átvehessék

HPO 1-nél megengedettek a saját tárgyak de azoknak is rendelkezniük kell az előírt méretekkel. Oda kell figyelni arra is, hogy jó állagúak legyenek.

c, A tárgyak számozása

A HPO 2. és 3. valamint NyK 1 és 2 nyomoknál a tárgyakat számokkal kell ellátni. A tárgyak számának meg kell egyeznie a szimatkatlant jelző táblára felkerült nyom számával.

d, Nyomtárgyak lerakása

A tárgyakat menet közben kell lerakni. Nem szabad a tárgyakat talajváltáskor, törésben, vagy azok közvetlen közelébe letenni. A tárgyakat nem a nyom mellé, hanem arra kell tenni.

HPO El. szint: Egy tárgy a nyom végén.

HPO 1. szint: 1. tárgy a bíró jelzésére 100 lépés után az 1 vagy a 2. szárra,
2. tárgy a nyom végén.

HPO 1. 2. szint: 1. tárgy a bíró jelzésére 100 lépés után az 1 vagy a 2. szárra,
2. tárgy a nyom végén.

HPO 1. 3. szint: 1. tárgy a bíró jelzésére 100 lépés után az 1 vagy a 2. szárra,
2. tárgy a bíró jelzésére
3. tárgy a nyom végén.

NyK 1. : 1. tárgy a bíró jelzésére legkorábban 250 lépés után az 1 vagy a 2. szárra,
2. és a 3. tárgy a bíró jelzésére,
4. tárgy a nyom végén.

NyK 2. (IPO-FH): Azonosítótárgy a keresőrészen
1. tárgy a bíró jelzésére legkorábban 250 lépés után az 1 vagy a 2. szárra,
2. és a 6. tárgy a bíró jelzésére,
7. tárgy a nyom végén.

Az utolsó tárgy letevése után a nyomfektető minden vizsgaszinten még néhány lépést menjen egyenesen.

e, A tárgyak értékelése

HPO El:	1x 20 pont
HPO 1:	2x 10 pont
HPO 2:	2x 10 pont
HPO 3:	2x 7 + 1x 6 pont
NyK 1:	4x 5 pont
NyK 2. (IPO-FH):	6x 3 + 1x 2 pont

f, A tárgyak rossz bejelzéséért pontlevonás

HPO 1:	4 pontig
HPO 2:	4 pontig
HPO 3:	4 pontig
NyK 1:	3 pontig
NyK 2. (IPO-FH):	1,5 pontig.

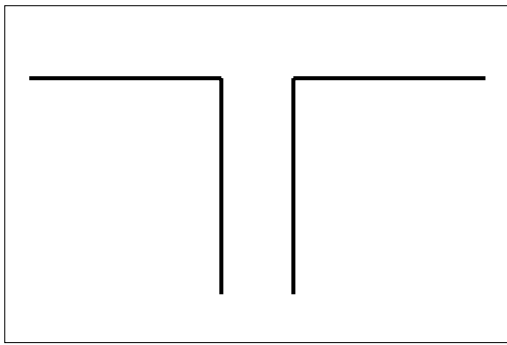
Ugyancsak hasonló pontlevonást kell alkalmazni, ha a kutya a felvett tárgyat elejti. Amennyiben egy nyomon belül a k mindkét tárgymegetalálási módot alkalmazza, tehát felveszi az egyik tárgyat és jelzi a másikat, ez hiba. Csak az a tárgyjelzés értékelhető, amelyik a jelentkezéskor közölt módon (felvétel, vagy jelzés) történt. A nem jelzett tárgyakat a kutya vezetőnek nem kell megmutatni.

4. Nyomvonal hossza és nyomformák

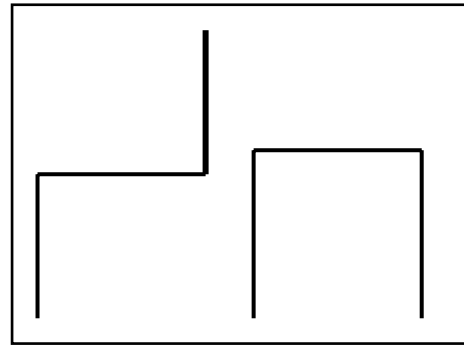
HPO El.	min 200 lépés
HPO 1:	min. 300 lépés
HPO 2:	min. 400 lépés
HPO 3:	min. 600 lépés
NyK 1:	min. 1200 lépés
NyK 2. (IPO-FH):	min. 1800 lépés

A válogatókon és a bajnokságokon a Sportbizottság saját előírásai is érvényesülhetnek.

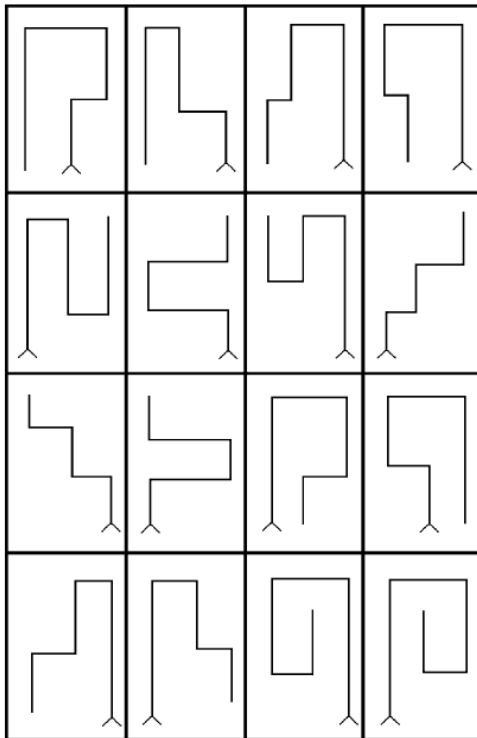
HPO El.

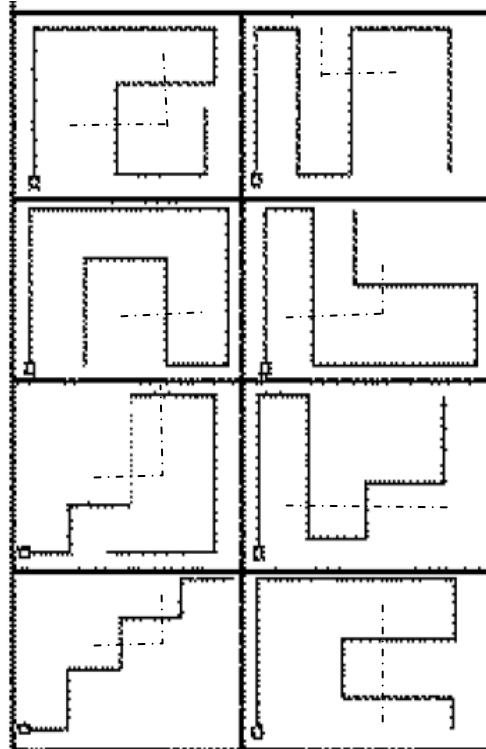
HPO 1. és HPO 2.

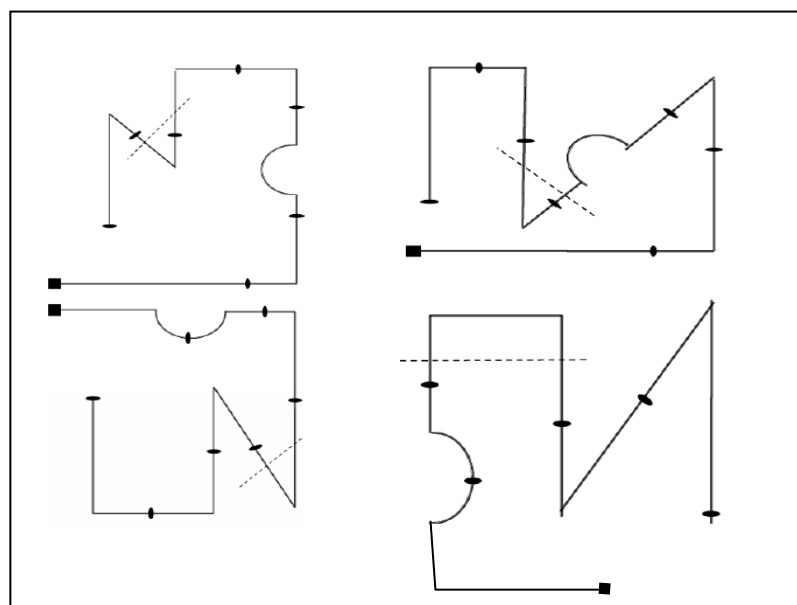
HPO 3.

NyK 1.

NyK 2. (IPO – FH)

5. A nyom hűlésének az ideje: a megadott idő a legrövidebb időkivárást jelenti.

HPO El.	-- perc
HPO 1:	20 perc
HPO 2:	30 perc
HPO 3:	60 perc
NyK 1:	180 perc
NyK 2. (IPO - FH):	180 perc

6. A nyom fektetése

A tb illetve a nyomfektetőbíró, vagy (szakember, akit a rendezvényvezető jelöl ki és a tb is elfogad) feladatai a következők:

- a nyomok kijelölése
- a nyomfektetők irányítása
- a nyom fektetésének felügyelete

A nyom alakját, a terepadottságokat figyelembe véve kell meg határozni.

A nyom fektetésénél ügyelni kell arra, hogy normál módon, rendes tempóban történjék meg. A természetellenes nyomfektetés mint segítség, a nyomszáron, a törésnél, a tárgyaknál és magán a nyom egészén nem megengedett.

Minden nyom alakjának eltérőnek kell lenni. A nyomokat minden vizsgaszinten különbözőképpen kell lefektetni.

Az NyK nyomot fektetők különösen tapasztalt nyomfektetők legyenek.

A nyom fektetése alatt a HPO 2. és 3. szinteknél valamint az NyK szinteknél tartózkodjon a kv és a k látótéren kívül.

Az IPO – FH vizsga kétnapos. A két napon egy-egy NyK 2. követelményű nyomot kell a kutyának teljesíteni, és az eredményt összeadják. Arra is ügyelni kell, hogy bár az IPO - FH vizsgán a nyomokat egy bíró is bírálhatja, de a két nyomot két különböző nyomfektetőnek kell fektetnie.

a, Az elindítás helye

HPO/NyK 1.

Az elindítás helyét, a szimatkatlant egy tábla jelölje, mely tábla a közvetlenül balra található a szimatkatlannál és a nyom kidolgozása alatt ott is kell maradnia. A nyomfektető a szimatkatlan készítése során elidőzik ott (a katlan enyhe kitaposása engedélyezett).

d, Zavarónyom

NyK 1.	NyK 2. (IPO - FH)
30 perccel a nyomfektetés befejezése után	30 perccel a nyomkövetés kezdete előtt.

A zavarónyomot egy a kutyanak ismeretlen másik idegen személy fekteti. Az NyK mindkét szintjén a zavarónyomnak legalább két ponton kereszteznie kell a nyomot. Ügyelni kell arra, hogy a nyomot a zavarónyom 60°-nál élesebb szögben nem keresztezheti, és ne legyen túl közel töréshez, vagy tárgyhoz.

A zavarónyom nem keresztezheti az első és az utolsó szárat, valamint egy szárat kétszer.

7. A nyom kidolgozásának lehetőségei

A nyom kidolgozásánál a következő vezetőlehetőségek a megengedettek.

a, Nyakörv és póráz

A pórázt csak a nyakörv nem fojtó karikájába szabad kapcsolni. A pórázt el lehet vezetni

- háton keresztül
- oldalt
- a mellső és/vagy a hátsó lábak között.

Azonosító takaró hordása ilyenkor is engedélyezett (pl: SV, Rendőrség, Vám stb. felirattal)

b, Nyomkövető hám használata

A következő hámok hordása engedélyezett:

b/1, mellkashám

b/2, Böttger hám.

A nyomkövető hámon levő, erre a célra kialakított karikába szabad a pórázt a felcsatolni.

Kiegészítő szíj használata nem megengedett!

A Böttger hám használatánál a bírónak ügyelnie kell, arra hogy a kutya lágy részein szíj nem lehet.

A nyomkövető póráz hosszának legalább 10 m-nek kell lennie. Automata (Flexi) póráz nem használható.

c, Szabadon keresés

A kv és kutya közti 10 m-es távolságot meg kell tartani. Szabadon keresésnél a kv a felvezető pórázt vigye magával, a kutyanak, pedig nyakörvet kell hordania.

8. A nyom kidolgozása és a nyomkövetés értékelése

A **kutyától** meggyőző, intenzív és kitartó keresőmunkát és megfelelő képzettségi fokot várunk el.

A **kutyavezetőnek** bele kell élnie magát a feladatba. A kutyája reakcióit tudja helyesen értelmezni, a munkára koncentrálni és függetleníteni magát környezet eseményeitől.

A **bíró** ne csak a kutyát és a kutyavezetőt nézze, hanem terület állapotát, az időjárást a lehetséges zavaró tényezőket és az időfaktort is vegye figyelembe.

Az értékelésében vegye figyelembe az összes tényező együttes hatásának nagyságát..

- Kereső magatartás (pl.: keresési tempó a száron, törés előtt és után, tárgy előtt és után)
- A kutya képzettségi szintje (izgatott kezdés, nyomott magatartás, tartózkodó, kerülő magatartás)
- A kv nem megengedett segítsége
- Nehézségek a nyom kidolgozásában:
 - talajviszonyok (növényzet, homok, talajváltás, szemét)
 - szélviszonyok
 - vadcsapák
 - időjárás (forróság, hideg, eső, hó)
 - időjárás változás

Az értékelést e kritériumok figyelembevételével kell meghozni.

Miután a kv a nyomkövetéshez lejelentkezett, a bíró úgy helyezkedjen el, illetve úgy kövesse őket, hogy figyelemmel tudja kíséni a történéseket, a hangjeleket, a kv beavatkozását fel tudja ismerni.

A bíró olyan távolságot tartson, hogy az ne zavarja kutya kereső munkáját, valamint a kv ne érezhesse magát szorongatva. A bírónak az egész munkával együtt kell élnie.

Az értékelésnél figyelembe kell venni, hogy milyen igyekezettel, magabiztossággal, illetve bizonytalansággal, felületességgel állt neki a kutya a munkának.

A résztvevők nyomkövetésének sorrendjét a sorsolással állapítják meg. A sorsolás időpontja, a HPO 1-nél a nyom fektetése előtt, míg a HPO 2. és 3. NyK 1. és NyK 2. (IPO - FH) a nyom fektetését követően van. A sorsolást a bíró végzi.

A kv jelentkezése a bíró előtt alapállásban, a nyomkövetéshez felszerelt kutyával történik. A nyomkövető póráz kiengedve, teljes hosszában látható. A lejelentkezésnél a bíró megvizsgálhatja a nyomkövető póráz hosszúságát. A kv vezetheti kutyáját felvezető pórázzal is a jelentkezésre.

A kv közli, hogy a kutyája felveszi, vagy jelzi a tárgyat. Mindkettő együtt hiba. Csak az a tárgyjelzés értékelhető, amelyik a jelentkezéskor közölt módon történt.

Nem szabad pontlevonást alkalmazni a nem korrekt jelentkezés miatt. Akkor se szabad pontot levonni, ha a nyomkövető póráz nem az előírt 10 m hosszúságú. Ilyen esetben a póráz ki kell cserélni.

a, Pontok eloszlása

A nyom tartására adható pontok nyomszárankénti felosztását a **nyomszár hossza és a feladat nehézségi foka** határozza meg. Az egyes nyomszárak értékelése minősítések és pontok szerint történik.

A következő táblázat **csupán támpont**, azt mutatja, hogy hogyan lehetséges azonos mértékben a pontokat elosztani.

Szint	Kezdés+ 1. szár	1.törés+ 2.szár	2.törés+ 3.szár	3.törés+ 4.szár	4.törés+ 5.szár	5.törés+ 6.szár	6.törés+ 7.szár	7.törés+ 8.szár
HPO 1.	27	27	26					
HPO 2.	27	27	26					
HPO 3.	16	16	16	16	16			
NyK 1.	12	12	12	11	11	11	11	
NyK 2.	10	10	10	10	10	10	10	10

b, HPO és NyK 1

A kutyát a katlanhoz nyugodtan kell vezetni. Közben kerülni kell mindenfajta kényszerítést. Kb. 2 méterrel a szimatkatlan előtt a kutyával meg lehet állni, le lehet ültetni, hogy a felvezető pórázt le lehessen venni, illetve a nyomkövető pórázt a kívánt módon eligazítani. Az elindítás (minden egyes újraindítás a tárgy megtalálása után is) a kutya mellől történik. **Egy bizonyos mozgásteret a pórázzal biztosítani kell.**

Az elindulás nem időfüggő. A tb sokkal inkább azt figyelje, hogyan viselkedik a k az első száron elindulás közben, valamint a szagfelvétel intenzitását. **A szimatkatlannál a 3. sikertelen elindulás után a nyomkövetést meg kell szakítani.**

Újraindítás a továbbiakban nem lehetséges. Újraindítás akkor történik, ha a kutya a kv lábához kerül és a kv nyakörvénel, vagy rövid póráz segítségével, ismét elindítja.

Amennyiben a kv a póráz végét fogja és a kutyát hagyja szabadon keresni, akkor az akkor sem jelent újraindítást, ha a kutya elhalad a kutyavezető mellett. Ha a kutya visszamegy miközben önállóan, keres és a nyomot magától, ismét felveszi, azt sem lehet újraindulásnak értékelni.

A megfelelő pontlevonást meg kell tenni.

A k lefekvését a nyomon nem kell feltétlen téves jelzésnek tekinteni. A kv hangjelére továbbkereső kutyától ezért csak 2 pontot (HPO/NyK 1.), illetve 1 pontot (NyK 2.) kell levonni, és ez nem minősül téves jelzésnek. Ha viszont a kv odalép a k mellé ezt a vizsgaszabályzatnak megfelelően, már mint téves jelzést kell értékelni.

Alkalmi dicséret minden szinten lehetséges. A jelzett tárgyért a kutyát egyszer meg lehet dicsérni. Ez történhet a kutyához belépéskor, vagy a tárgy felmutatása után. A „Keresd!” hangjel csak a nyomkövetés megkezdéskor és a tárgyak megtalálása utáni elindulásnál engedélyezett.

c, Zavarónyom NyK vizsgákon

A vizsgaszabályzat értelmében a kv egy pórázhosszúságnyi távolságig hagyhatja el a zavarónyomot (pont levonást eredményez), azt követően viszont a nyomkövetést le kell állítani. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a megszakítás akkor is lép életbe, ha a kv egy pórázhosszúságnyira elhagyta a nyomot, és nem látszik remény arra, hogy a k magától visszatér az eredeti nyomra.

d, Nyomszár

Az értékelésnek nem a lendületes de intenzív keresőmunka, vagy a lassabb nyomkövetés nem kritériumai az értékelésnek. Arra viszont hangsúlyt kell fektetni, hogy az egész nyom alatt a k intenzív kereső munkát mutasson.

A nyomkövető póráz belőghat, leérhet a földre, de a k és a kv közötti távolság nem szabad hogy csökkenjen.

Ha a kv meggátolja a kutyát a nyom elhagyásában a bírónak utasítania kell, hogy menjen a kutyája után.

A nyomkövetést meg kell szakítani, ha a kutyavezető egy pórázhosszúságnyira (FCI) elhagyja a nyomot.

Nem hiba, a nyom ellenőrzése, ha a nyomot nem hagyja el.

A kutyavezetőnek a bíró utasítására követnie kell a kutyáját, különben a bírónak meg kell szakítani a nyomkövetést.

e, Törés

A törést magabiztosan ki kell dolgoznia a kutyának. Ha a kutya körözés nélkül előre és oldalra (balra és jobbra) ellenőriz, nem számít hibának.

f, A tárgyak jelzése v. felvétele

A tárgy jelzésének egyértelműnek a keresés irányában (a terepadottságok figyelembevételével) és közvetlenül a tárgynál kell történnie.

Enyhe ferde fekvés a tárgynál nem, oldalfekvés a tárgynál, vagy a nyomkövetés irányától jelentősen visszafordulás a kv felé hibának számít. Azokat a tárgyakat, amiket a kutya csak erős segítséggel talált meg úgy kell elbírálni, mintha jelzés nélkül haladt volna el fölötté a k. Ez történik akkor, amikor kutya egy tárgyat nem talál meg de a kv pórázzal, vagy hangjellel megakadályozza a további haladásban. A tárgyak jelzése történhet állva, ülve, fekvé és **váltakozva** is.

A tárgy elvételekor, vagy felemelésekor a kv nem állhat a kutya elé.

A nyomtárgy felvételekor állva maradhat, leülhet, vagy a kutyavezetőhöz mehet. A nyomtárggyal továbbmenni vagy fekvé felvenni hiba. Amikor a k a vezetőjéhez hozza a tárgyat akkor a kv nem indulhat a közeledő kutya elé. A kutyának az újraindulásig nyugodtan kell viselkednie és a megfelelő helyzetből lehet ismét elindítani. **A tárgyat jelző, felvevő, vagy odahozó kutyát, mindig a kv mellől kell indítani.**

Amennyiben a tárgy jelzése után, de a továbbkeresésre utasító hangjel előtt kiindul a kutya, nem a tárgy értékéből kell levonni. A korai elindulás az adott nyomszár értékelését befolyásolja.

A tárgy felvétele:

A kutya tárgyat felveszi de, már nem adja a vezetőjének oda:

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: "Kizárás engedetlenség miatt"

A másik ágazatokban addig megszerzett pontok mind megmaradnak.

g, Vadak:

Nyomkövetés közben a kutya vad után megy akkor a kv „Feküdj” vezényszót kiadhatja és ezzel megpróbálja a kutyát leállítani.(a helyzettől függően 8 pontig kell levonni)

A bíró utasítja a kutyavezetőt a nyomkövetés folytatására. Ha ez nem sikerül, akkor a k vizsgáját meg kell szakítani.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: "Kizárás engedetlenség miatt"

A másik ágazatokban addig megszerzett pontok mind megmaradnak.

h, Lejelentkezés.

A nyomkövetés végén a megtalált tárgyakat a bírónak be kell mutatni. Játék vagy jutalmazás falattal az utolsó tárgy megtalálását követően, de még a lejelentkezés előtt nem megengedett.

i, Nyomkövetésre fordítható idő

HPO El.	10 perc	HPO 3.	20 perc
HPO 1.	15 perc	NyK 1.	30perc
HPO 2.	15 perc	NyK 2 (IPO-FH)	45 perc

Amennyiben a nyom kidolgozását a megengedett időn belül nem sikerül az utolsó tárgyig befejezni akkor az „A” ágazatot abba kell hagyni. A félbeszakításig mutatott teljesítményt értékelik.

Egyedül az NyK 2. (IPO-FH) nyomnál nem lehet félbe szakítani a nyomkövetést, ha a kutya már utolsó száron jár.

9. Értékelés

Legmagasabb pontszám	Kitűnő	Nagyon jó	Jó	Megfelelő	Hiányos
NyK 1-2: 100 pont	100 - 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0
IPO-FH: 200 pont	200 - 192	191 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 0

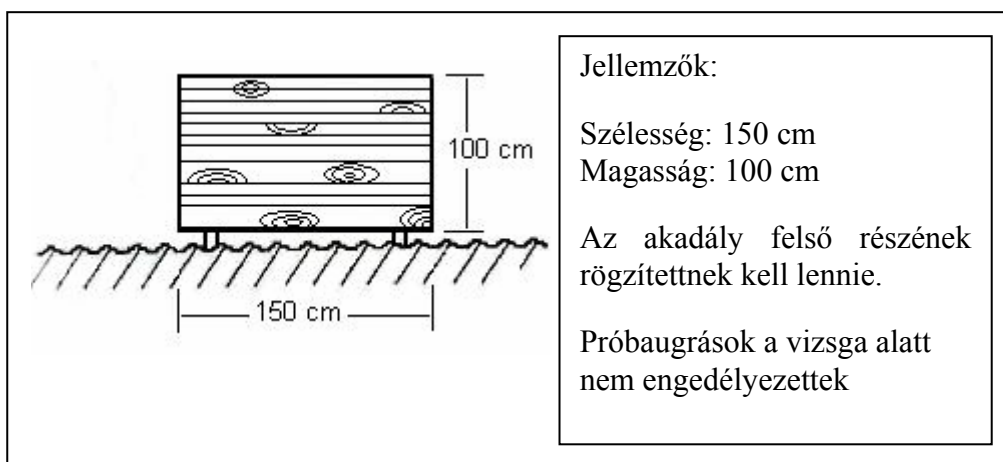
A bírónak a vizsgázóval az elért pontokat azonnal ismertetnie kell.

IV. „B” Ágazat – Engedelmességi gyakorlatok

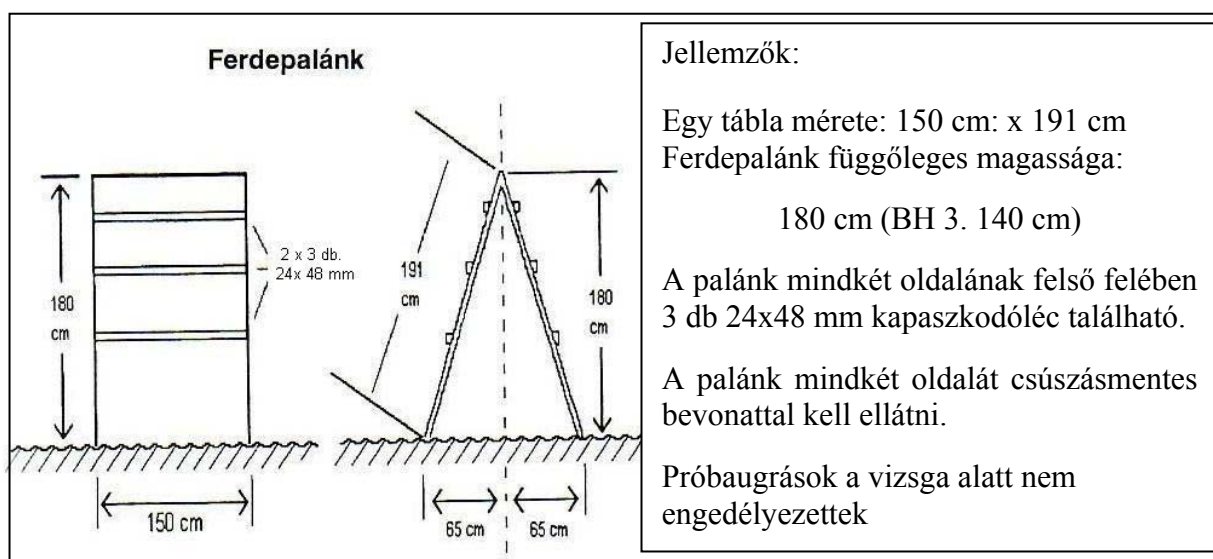
1. Kellékek

A „B” ágazat megkezdése előtt meg kell vizsgálni, hogy a vizsgaszabályzatban előírtaknak megfelelnek ezen az ott lévő kellékek.

a, Akadály 1 m-es

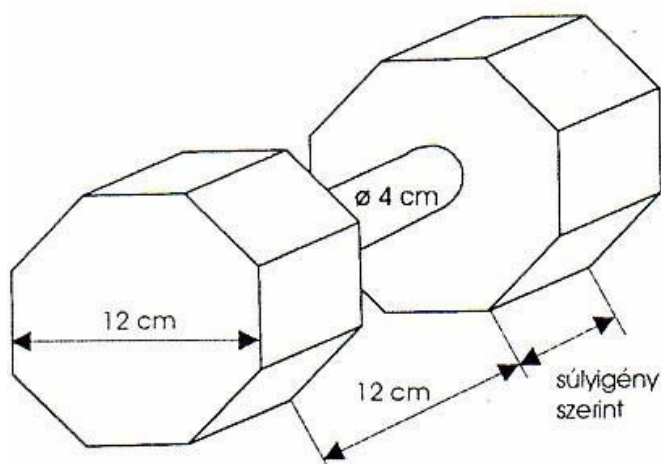
b, Ferdepalánk

A kellékeknek meg kell felelniük a vizsgaszabályzat előírásainak!

c, Apportfák

	BH 2-3 HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Sík talajon	saját	650 gramm	1000 gramm	2000 gramm
Akadály 1 m-es	-	650 gramm	650 gramm	650 gramm
Ferdepalánk	saját	650 gramm	650 gramm	650 gramm

Az HPO 1-3 vizsgafokozatnál a pályára odakészített és előírt apportfákat kell használni, valamennyi résztvevőnek.

Saját apportfa használata csak a HPO El. és a BH 2-3 vizsgán megengedett.

A vizsgaszabályzat függelékében is látható apportfa, egy lehetséges példa. Fontos kritérium hogy az apportfák tömege megfeleljen az előírtaknak és az anyaga fa legyen.

Az apportfa egyedi megjelölése a kv által nem engedélyezett.

Próbaugrások a vizsga alatt nem engedélyezettek.

Mindhárom apporthozó feladatra érvényes, hogy a gyakorlat előtt a kv az apportfát nem adhatja a kutya szájába.

Az egyes gyakorlatok között is szabadonkövetésben kell haladni a kutyával. A kv apportfáért menve is (szabadonkövetésben) magával viszi a kutyáját. Hibás viselkedés az összbnyomást befolyásolja.

d, Pisztoly

A pisztoly kalibere 6 mm legyen.

e, KV-rejtekhely

A helybenmaradáshoz használt rejtekhelyet (HPO 3) a vizsga helyszínéül szolgáló pályán belül kell felállítani.

2. Gyakorlatok elkezdése

A tb utasítására lehet a gyakorlatokat megkezdeni. A tb intésére kell a kutyát behívni, az előreküldés végén lefektetni. A helybenmaradás és az előreküldés végén, belépve a k mellé, a 3 mp. leteltével a tb utasítására lehet a kutyát felültetni.

3. Jelentkezés a bírónál

A BH 1-2. és a HPO El. vizsgán a kv pórázon vezetett kutyával jelentkezik a bírónál, míg a BH 3. és HPO 1-3 szinten a kv szabadon követésben megy a bíróhoz. A bemutatkozás alapállásban történik.

4. Testi korlátozottság

Ha a kv testi korlátozottságánál fogva nem tudja szabályosan a gyakorlatot bemutatni, akkor a vizsga megkezdése előtt ezt közölje a bíróval.

5. Alapállás

Minden gyakorlat alapállással kezdődik és végződik. Alapállásban a kutyavezetőnek zárt lábakkal egyenesen kell állnia. A terpeszállás egyetlen gyakorlat előtt sem engedélyezett. Alapállásból indul el az összes gyakorlat. Alapállás felvétele a gyakorlat megkezdése előtt csak egyszer lehetséges.

Alapállás gyakorlat közbeni megváltoztatása miatt a gyakorlat minősítése legfeljebb a legmagasabb „jó” lehet. Pl.: menet közben fektetés behívással, a kv visszafordulása után oldalra lép, apporthozás síktalajon gyakorlatnál a kv egyet hátralép max. 8,5 pont.

Az előző gyakorlatot lezáró alapállása egyben a következő gyakorlat kezdő alapállása is lehet. Ugyanakkor a kv egy új alapállást is felvehet.

6. Gyakorlatok végrehajtása

Az alapállásból kiindulva az úgynevezett felvezető szakasz kezdődik. Ezalatt a kv minimum 10, de legfeljebb 15 lépést tehet meg. Ezután adhat hangjelet a feladatra (pl. ültetés, fektetés). Az alapállás közben és a felvezetési szakaszban elkövetett hibák az adott gyakorlat értékelését befolyásolják.

7. Eltávolodás a kutyától

A vizsgaszabályzat a minimális lépésszámot (BH: 20 lépés, HPO: 30 lépés) adja meg. A kv dönthet úgy, hogy az előírt lépésszámnál hosszabban szeretne eltávolodni a kutyájától. A bíró a túlzott eltávolodást megakadályozhatja.

8. Dicséret

Minden gyakorlatnál csak egyszer, a gyakorlat végén, alapállásban lehet a kutyát megdicsérni. Ezt követően a kv felvehet egy újabb alapállást. A dicséret és a következő gyakorlat kezdete között, mindig érzékelhető (kb. 3 másodperces) szünetet kell tartani.

Az egyes gyakorlatok között is szabadonkövetésben kell haladni a kutyával. A feloldás, illetve a játék nem megengedett.

9. A gyakorlatok részekre bontása

A két részből álló gyakorlatok, mint a „Fektetés behívással”, „Menet közben állítás” és a „Futás közben állítás behívással”, a részeknek megfelelő differenciált értékelést kell kapniuk.

A felosztás a következő:

a, Alapállás, felvezető szakasz, pózos = 5 pont

b, További részek a gyakorlat befejezéséig = 5 pont

Minden gyakorlat értékelésénél a kutya viselkedését az alapállás kezdetétől a gyakorlat befejezéséig figyelembe kell venni.

10. Hangjelek

A használható hangjeleket a vizsgaszabályzat rögzíti. Az egyes gyakorlatoknál csak azonos hangjelet lehet használni.

A behívásnál kiadható a „Hozzám” v. a kutya hívóneve is.

A kettő együttes alkalmazása viszont dupla vezényszónak számít, és pontlevonást von maga után.

Az a kutya, amelyik a 3. hangjelre sem hajtja végre a gyakorlatot, és az ágazatot ezért nem lehet folytatni, úgy azt a gyakorlatot és az ágazatot félbe kell szakítani (a gyakorlat 0 pont = hiányos minősítés). (lásd: 15. oldal 23. megszakítás)

Értékelés:

- 1. pluszvezényszó: a gyakorlatrész megfelelő minősítésű**
- 2. pluszvezényszó: a gyakorlatrész hiányos minősítésű**

Például: egy 5 pontos gyakorlatoknál:

1. pluszvezényszó: megfelelő, az 5 pontból -1,5 pont = 3,5 pont

2. pluszvezényszó: hiányos, az 5 pontból -2,5 pont = 2,5 pont

3. pluszvezényszó: Az a kutya, amelyik a 3. hangjelre sem hajtja végre a gyakorlatrészt, de az ágazatot folytatni lehet, úgy azt a gyakorlatot legmagasabb hiányosra kell értékelni.

Pl.: fektetés behívással 3. hjelre nem megy lábhoz, előreküldés végén nem fekszik le 6,5 pont.

Az olyan gyakorlatrészek között, mint például az elülés és a lábhoz kerülés, vagy az ülő, álló, fekvő k elhozásakor a kutyához belépés és az újabb („Ülj!”) hangjel kiadása között, érzékelhető (kb. 3 másodperces) szünetet kell tartani.

A „Helybenmaradás figyelemvonással” gyakorlatnál, az alapállás felvétele után a fektetés előtt és a gyakorlat végén a fekvő kutyához belépés és az elhozatal előtt kiadható „Ülj!”, hangjel között, a 3 másodperces szünetet szintén be kell tartani.

11. A teljesítménybíró értékelése

Különösen az engedelmességi ágazatban figyelni kell arra, hogy egy olyan kutyát se vezessenek fel, amelyiktől elvették az önbizalmat, és kívülről is azonnal látható, hogy csupán csak „sporteszköz” a kv számára! Miközben minden gyakorlatnál megköveteljük az örömteli, a vezetőjére koncentráló munkát, közben arra is figyelni kell, hogy a lelkesedés mellett a gyakorlat végrehajtása korrekt is legyen. Természetesen ezt a szemléletet a gyakorlatra adott minősítésnek tükröznie kell! Először az összképet kell értékelni, majd a részleteket. A gyakorlat elsődleges és másodlagos részekből áll. A másodlagos elemek: a 3 mp. betartása, a felvezetési szakasz, stb. A minősítésen belül maradva lehet értük levonni (kb. 0,5 pontot).

12. A pórázonvezetés

Vizgaszintek	BH 1.	BH 2.	BH 3.	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	30	20	-	20	-	-	-

A szabadonkövetés gyakorlatra vonatkozó irányelvek analóg módon megfelelnek a pórázonvezetésre.

A „Pórázonvezetés” gyakorlatnál (BH 1. és 2. továbbá HPO El. vizsga) a pórásznak lazának kell lennie.

A BH 1. és 2. szinten a póráz levétele a csoporton kívül történik az alapállás felvétel után. (Itt és most meg szabad dicsérni) Ezen a vizgaszinten, a szabadonkövetés a csoporton való keresztül haladással kezdődik.

A csoport elhagyását követően szabadonkövetésben kell a kiinduló pontra menni és ott felvenni egy új alapállást (ott nem lehet megdicsérni)

13. A szabadonkövetés

Vizgaszintek	BH 1.	BH 2.	BH 3.	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	30	20	20	30	20	10	10

A vizsgaszabályzat leírja a szabadonkövetésben, valamint a felvezetési szakaszban, az egyes járásmódok végrehajtását.

Azért hogy a kisebb kiképzőpályákon is a vizsgaszabályzatban előírt módon lehessen a gyakorlatrészeket bemutatni, a tb variálható szabadonkövetést engedélyezhet a kutyavezetőnek.

A kutyának minden ütemben, a fordulatokban, továbbá a csoportban is örömmel, figyelmesen és **párhuzamosan** kell a vezetőjét kísérnie. A k lapockája mindig egy vonalban legyen a kv bal térdével. Megálláskor külön utasítás nélkül, önállóan, gyorsan a haladás irányába üljön le.

A visszafordulás (180°, hátra arc) ugyan két módon hajtható végre, de mindkettőnél balra kell fordulni.

- A kutya megkerülve a vezetőjét kerülhet a bal oldalára,
- a kv és a k együtt fordulnak balra (ekkor a k végig a vezetője bal oldalán marad).

Mindegy melyik módszert használja a kv, de a visszafordulást a vizsgán végig egyformán kell bemutatni.

A kv egyes jármódok között tegeyen egyértelmű különbséget.

a, Normál lépés

Természetes jármódot és lépéshosszt jelent

b, Futólépés

Ennél a jármódnál is kerülni kell a túl gyors futást, a sprintet.

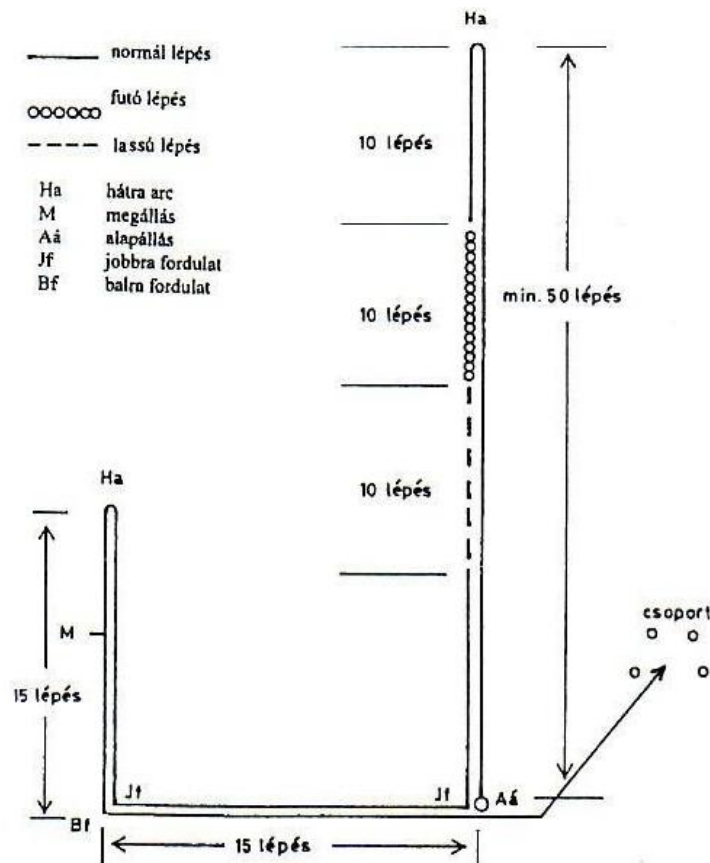
c, Lassú lépés

Természetes lépéshossz itt is.

A futásból egyből a lassú lépésbe kell lelassulni, közöttük **nem lehetnek normál** (átmeneti) tempójú lépések.

A „Lábhöz!” hangjel csak elinduláskor és ütemváltáskor engedélyezett.

Az egyes járásmódokban előírt minimális lépésszámot (10 futó 10 lassú), csak úgy, mint az első hátraarc utáni 10-15 lépést be kell tartani. **A fordulatok utáni egyeneseknek 15-20 lépésnek kell lenniük.**

d, Csoport

A segítők alkotta csoporton áthaladás BH 1. valamint BH 2 szinten, pórázonvezetésben és szabadonkövetésben, a HPO 1-3. vizsgán **csak** szabadon követésben történik.

Eközben egyszer jobbra és egyszer balra (például 8-as alakban) **meg kell kerülni a csoport egy-egy tagját.**

A csoportban az egyik ember közelében a kv legalább egyszer megáll.

A tb egyszer megismételheteti ezt a gyakorlatrészt.

A „Szabadon követés” gyakorlatnál a következőkre kell különösen figyelni:

- induláskor nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, figyelmes munka, a kutya az egyeneseken szabályosan, a kutyavezető térdével egyvonalban halad
- dicséret csak a végén
- a kv segítségeire
- viselkedés a lövés leadásánál
- figyelmes és szűk kerülések (hátraarc, jobbra és –balra fordulások)
- viselkedés a megállásoknál
- viselkedés a csoportban
- viselkedés a gyakorlatot lezáró alapállásban.

14. Lövés

Lövés a HPO El. vizsgán a „Pórázonvezetés” gyakorlat alatt az első egyenesen, és a „Helybenmaradás figyelemelvonással” gyakorlat közben hangzik el. Az adott fajtagondozó MEOE fajtaklub előírásai alapján, a tenyészszelel, körungon részvétel feltétele lehet a HPO El. lövéssel (kaliber: 6 mm), és puhabot ütéssel vagy anélkül. Lőni tehát a „B” ágazat 1. gyakorlatában, illetve a puha bottal ütni a „C” ágazat 3. gyakorlatában lehet. Erről a fajtagondozó elfogadott Tenyésztési Szabályzata külön rendelkezik. A jóváhagyott rendelkezésről értesítenie kell a Bírói Testületet és a teljesítménybírókat. Külön értesítés nélkül az eddigi előírások és a szabályzatban megjelent változat érvényes az adott fajtára.

Lövés a HPO 1-3 vizsgán a „Szabadonkövetés” gyakorlat alatt az első egyenesen, és a „Helybenmaradás figyelemelvonással” gyakorlat közben hangzik el.

2 lövést kell leadni kb.5 másodperc időkülönbséggel. Az első lövést kb.15 lépés távolságról, kell leadni. A HPO 3. szintnél ügyelni kell arra, hogy a helybenmaradás alatt a kv kutyája látóterén kívül helyezkedjék el.

Tudnivaló: A BH vizsgákon nincs lövésközömbösség vizsgálat.

15. Menet közben ültetés

Vizsgaszintek	BH 1.	BH 2.	BH 3.	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	15	15	10	-	10	10	10

A gyakorlat kivitelezését lásd a vizsgaszabályzatban.

Ha a kutya lefekszik, vagy állva marad e gyakorlatnál akkor BH-nál 7, HPO-nál 5 pontot kötelezően le kell vonni. Egyéb hibákat is természetesen figyelembe kell venni.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, figyelmes követés a felvezetési szakaszban
- gyors és korrekt kivitelezés az „Ülj” hangjelre a KV segítségével nélkül
- viselkedés a kv eltávolodásánál és a visszaérkezésekor
- viselkedés a gyakorlatot lezáró alapállásban

16. Fektetés behívással

Vizsgaszintek	BH 1.	BH 2.	BH 3.	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	15	15	10	15	10	10	10

A gyakorlat kivitelezését lásd a vizsgaszabályzatban.

Ha a kutya leül, vagy állva marad e gyakorlatnál akkor BH 1 és 2-nél, HPO El-nál 7 pontot, BH 3-nál és HPO-nál 5 pontot kötelezően le kell vonni. Egyéb hibákat is természetesen figyelembe kell venni.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, figyelmes követés a felvezetési szakaszban
- gyors és korrekt kivitelezés a „Feküdj!” hangjelre a kv segítségével nélkül
- viselkedés a kv eltávolodásánál
- a hangjel után tempóváltás nélküli lendületes behívás
- korrekt, gyors és közeli beülés
- gyors láb mellé ülés és korrekt gyakorlatot lezáró alapállás

17. Menet közben állítás

Vizsgaszintek	BH 1.	BH 2.	BH 3.	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	-	-	10	-	-	10	-

A gyakorlat kivitelezését lásd a vizsgaszabályzatban

Ha a kutya leül, vagy lefekszik e gyakorlatnál akkor 5 pontot kötelezően le kell vonni. Egyéb hibákat is természetesen figyelembe kell venni.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, figyelmes követés a felvezetési szakaszban
- gyors és korrekt kivitelezés az „Állj!” hangjelre a kv segítségével nélkül
- viselkedés a kv távolodásánál és a visszaérkezésekor
- gyors leülés a hangjelre és viselkedés a gyakorlatot lezáró alapállásban

18. Futás közben állítás

Vizsgaszint	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	-	-	10

A gyakorlat kivitelezését lásd a vizsgaszabályzatban.

Ha a kutya leül, vagy lefekszik a gyakorlatnál akkor 5 pontot kötelezően le kell vonni. Egyéb hibákat is természetesen figyelembe kell venni.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, figyelmes követés a felvezetési szakaszban
- gyors és korrekt kivitelezés az „Állj!” hangjelre a kv segítségével nélkül
- viselkedés a kv távolodásánál
- a hangjel után tempóváltás nélküli lendületes behívás
- korrekt, gyors és közeli beülés
- gyors láb mellé ülés és korrekt gyakorlatot lezáró alapállás

19. Apporthozás sík talajon

Vizsgaszintek	BH 1.	BH 2.	BH 3.	HPO EI.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	-	10	15	10	10	10	10

Ha a kidobott apportfa nagyon oldalra, esik, a kv kérésére, vagy a tb javaslatára a kidobást pontlevonás nélkül meg lehet ismételni. A k eközben ülve marad. **Ez a tudnivaló érvényes minden apportgyakorlatnál).**

A kv az egész gyakorlat ideje nem hagyhatja el a helyét. Amennyiben a kv mégis **elhagyja** a helyét a gyakorlat befejezte előtt, a gyakorlat értékelése csak „hiányos” minősítésű lehet = maximum 6.5 pontot kaphat.

Amennyiben az apportfát nem hozza vissza a kutya a teljes pontszámot le kell vonni.”Nem hozta vissza”-ként kell megítélni azt az esetet is, amikor a kutya az apportfát leejti a kv elé, és azt már nem veszi fel (plusz vezényszó kiadása lehetséges), valamint ha a kutyavezetőnek el kell hagynia az alapállást, azért hogy az apportfát fel tudja venni.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, célirányos kifutás az apportfához
- az apportfa gyors és korrekt felvétele
- örömteli és célirányos apportfa hozatal a kutyavezetőhöz
- Rágás és játék az apportfával
- Korrekt, gyors és közeli beülés
- az apportfa nyugodt tartása és a hangjelre történő gyors eresztése
- gyors láb mellé ülés és korrekt gyakorlatot lezáró alapállás

20. Az apportfa átadása

Ha a kutya a 3. hangjelre sem adja át az apportfát, **a kutyát kizárják**, mivel a B ágazat tovább folytatódni már nem tud (érvényes ez mindegyik apportgyakorlatnál).

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: Kizárás engedetlenség miatt. A másik ágazatokban addig megszerzett pontok megmaradnak.

21. Apporthozás 1 m-es akadályon át

Vizsgaszint HPO	1	2	3
Legmagasabb pontszám	15	15	15

A pontok felosztása az ugrás és a hozatal között.

odaugrás:	5 pont
apporthozás :	5 pont
visszaugrás:	5 pont

Részértékelés az egész gyakorlat 2/3-nak teljesítése esetén lehetséges.

A gyakorlat kivitelezését lásd a vizsgaszabályzatban.

a, Pontlevonás az akadály érintése és rátámaszkodása esetén

ha a kutya érinti az akadályt, ugrásonként:	-0,5 –től -1 pontig
ha a kutya támaszkodik az akadályon, ugrásonként:	-1,5 –től -2 pontig

b, Gyakorlat kivitelezés

A kv az egész gyakorlat ideje nem hagyhatja el a helyét. Amennyiben a kv mégis **elhagyja** a helyét a gyakorlat befejezte előtt, a gyakorlat értékelése csak „hiányos” minősítésű lehet = maximum 10 pontot kaphat.

Az egyéb hibákat is figyelembe kell venni.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, célirányos kifutás az apportfához
- korrekt és erőteljes ugrás az akadályon (érintés, rátámaszkodás)
- gyors és korrekt felvétele az apportfának
- örömteli és célirányos apportfa hozatal a kutyavezetőhöz
- Korrekt és erőteljes visszaugrás (érintés, rátámaszkodás)
- Rágás és játék az apportfával
- Korrekt, gyors és közeli beülés
- az apportfa nyugodt tartása és a hangjelre történő gyors eresztése
- gyors láb mellé ülés és korrekt gyakorlatot lezáró alapállás

22. Apporthozás ferdepalánkon keresztül

Vizsgaszint	BH 3.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	15	15	15	15

BH 3. vizsgán a palánkot annyira kell szétnyitni, hogy a függőleges magassága 140 cm legyen. A kv használhatja a saját apportfáját, súly és méretkorlátozás nélkül.

A k a ferdepalánkon keresztülmászást mutasson be. A gyakorlat kivitelezését lásd a vizsgaszabályzatban.

A kv az egész gyakorlat ideje nem hagyhatja el a helyét. Amennyiben a kv mégis **elhagyja** a helyét a gyakorlat befejezte előtt, a gyakorlat értékelése csak „hiányos” minősítésű lehet = maximum 10 pontot kaphat.

Az egyéb hibákat is figyelembe kell venni.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, célirányos kifutás az apportfához
- korrekt és ugrás az akadályon
- gyors és korrekt felvétele az apportfának
- örömteli és célirányos apportfa hozatal a kutyavezetőhöz
- Korrekt és erőteljes visszaugrás
- Rágás és játék az apportfával
- Korrekt, gyors és közeli beülés
- az apportfa nyugodt tartása és a hangjelre történő gyors eresztése
- gyors láb mellé ülés és korrekt gyakorlatot lezáró alapállás

23. Előreküldés fektetéssel

Vizsgaszint	BH 2.	BH 3.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	10	10	10	10	10

A gyakorlat kivitelezését lásd a vizsgaszabályzatban.

A szükséges távolság elérése után elvileg a tb jelzésére történik a k lefektetése. Amennyiben a kv nem a tb jelzésére fekteti le a kutyát, illetve a k, nem fekszik le a kv hangjelére, hanem továbbfut, csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- örömteli, célirányos eltávolodás a kutyavezetőtől
- a „Feküdj!” hangjel gyors és korrekt végrehajtása
- viselkedés a kv beérkezésekor a kutya mellé
- az „Ülj!” hangjelre gyors felülés a gyakorlatot lezáró korrekt alapállásba

24. Helybenmaradás figyelemvonással

Vizsgaszintek	BH 1.	BH 2.	BH 3.	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	10	10	10	15	10	10	10

A gyakorlat kivitelezését lásd a vizsgaszabályzatban.

A BH és HPO El. vizsgáknál a kv 20 lépés távolságra háttal áll a kutyának. A HPO 2. vizsgán a kv 30 lépés távolságban háttal áll a kutyának. A HPO 3. szinten a vizsgapályán belül 30 lépés távolságra eltávolodott kutyavezetőt a k nem láthatja.

Tudnivaló a részértékeléshez:

A gyakorlat teljes pontszámát vegye el a bíró, ha a kutya a kifektető helyet elhagyja

- BH 1-3. HPO El. és 1. szintnél a vele együtt vizsgázó k 3. gyakorlatának vége előtt
- HPO 2. szintnél a vele együtt vizsgázó k 4. gyakorlatának vége előtt
- HPO 3. szintnél a vele együtt vizsgázó k 5. gyakorlatának vége előtt

Amennyiben a k a felé induló vezetője elé megy, az értékelés „megfelelő” minősítéssel csak 7-7, 5 pont lehet.

Az egyéb hibákat is figyelembe kell venni.

Különösen a következőkre kell odafigyelni:

- nyugodt és korrekt alapállás
- a „Feküdj” hangjel gyors és korrekt végrehajtása
- nyugodt és stabil fekvés a másik kutya gyakorlatai közben
- viselkedés a lövés leadásánál
- viselkedés a kv beérkezésekor a kutya mellé
- az „Ülj!” hangjelre gyors felülés a gyakorlatot lezáró korrekt alapállásba

25. Gyakorlat befejezése / A kutya elvitel

Az olyan gyakorlatrészek között, mint például az elülés és a lábhoz kerülés, vagy az ülő, álló, fekvő kutyához belépés és az újabb hangjel kiadása között, érzékelhető (kb. 3 másodperces) szünetet kell tartani.

A kutyához rendes lépésben, a legrövidebb úton kell visszatérni. Az elhozásoknál a kutya jobb oldalára előlről, vagy hátulról is be lehet lépni.

26. A gyakorlatok közti viselkedés

Az egyes gyakorlatok között is szabadonkövetésben kell haladni a kutyával. A kv apportfáért menve is (szabadonkövetésben) magával viszi a kutyáját. Közben nem motiválhatja a kutyát..

A nem megfelelő magatartás az összbenyomást befolyásolhatja.

27. Gyakorlat elfelejtése

Amennyiben a kv elfelejt egy komplett gyakorlatot, a tb pontlevonás nélkül felszólítja a hiányzó gyakorlat bemutatására.

28. Értékelés

Az egyes gyakorlatokról osztályzatszerűen (minősítéssel) beszéljen a bíró. A pontlevonásokat nem kell ismertetni.

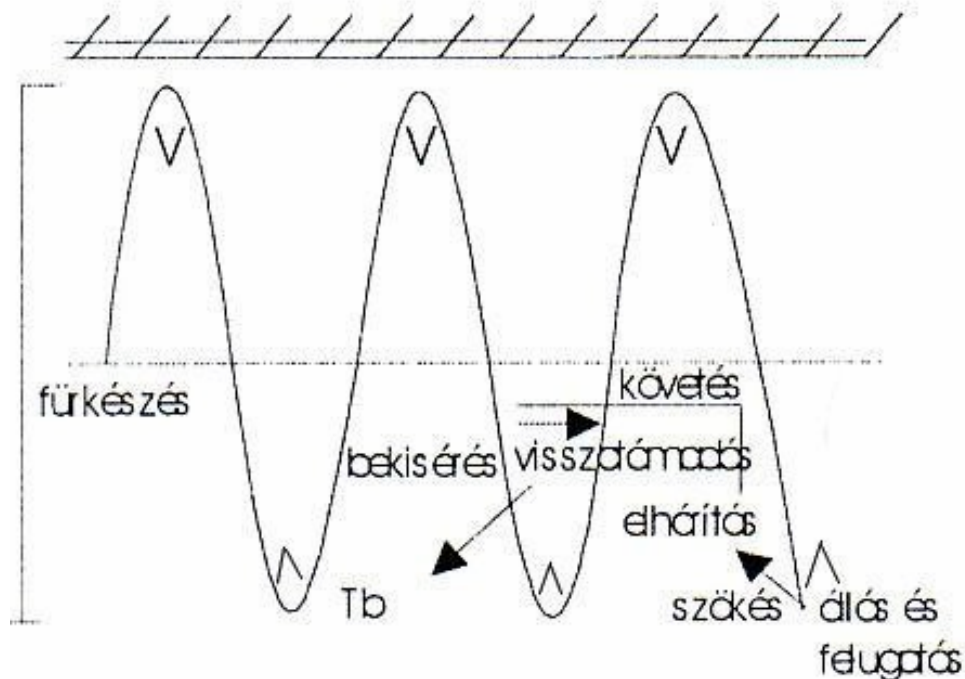
Értékelési táblázat:

Legmagasabb pontszám	Hiányos	Megfelelő	Jó	Nagyon jó	Kitűnő
5	0, 0 – 3, 0	3, 5	4	4, 5	5
10	0, 0 – 6, 5	7, 0 – 7, 5	8, 0 – 8, 5	9, 0 – 9, 5	10, 0
15	0, 0 – 10, 0	10, 5 – 11, 5	12, 0 – 13, 0	13, 5 – 14, 0	14, 5 - 15, 0
20	0, 0 – 13, 5	14, 0 – 15, 5	16, 0 – 17, 5	18, 0 – 19, 0	19, 5 - 20, 0
100	0, 0 - 69	70 - 79	80 - 89	90 - 95	96 - 100

Az elért pontszámot a bíró azonnal közölje. Az értékelés megkezdése előtt a bíró jelzésére - valamennyi vizsgafokozatban -, a kutyát a kv vegye pórázra. Az értékelés elhangzását követően a kv a pórázon vezetett kutyájával elhagyja a vizsga helyszínét. A k ezalatt is mutassa, hogy jól vezethető.

V. „C” ágazat - Őrző-védő gyakorlatok

1. Az Ö - V pálya beosztása

2. Segéd/Segédöltözet

Lásd vizsgaszabályzat „Segédekre vonatkozó előírások”.

3. Jelentkezés

a, A kv minden vizsgaszinten szabadonkövetésben megy a kutyával, és alapállásban jelentkezik a bírónál.

b, Ezt követően a kv felveszi a kiindulási pozíciót a fűrészéshez.

c, Alapállásból indítja el a kutyát fűrészni.

Megjegyzés: Ha a kv nem tud szabályszerűen a kutyájával lejelentkezni, vagyis a kutya nincs kontroll alatt, pl. odafut a felugató palánkhoz, vagy le a pályáról, a kutya vezetőnek 3 vezényszó engedélyezett, hogy a kutyát visszahívja.

Ha a kutya a 3. vezényszó után sem jön vissza akkor a „C” ágazatot diszkvalifikálás miatt be kell fejezni.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Kizárás engedetlenség miatt”

ÖMT: kihúzva.

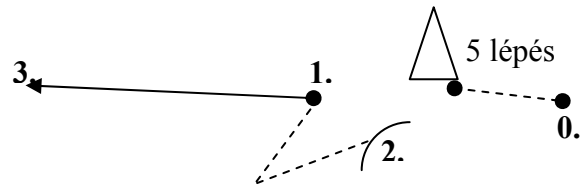
A másik ágazatokban addig megszerzett pontok megmaradnak.

4. Jelölések

A vizsgaszabályzatban előírt jelölések (felfestések) a kv, a tb és a segéd (s) számára egyaránt jól láthatóak legyenek.

Ezek a jelölések a következők:

- A kihívás pontja **0**.
- A segéd kiindulási pontja a szökéshez **1**.
- A kutya lefektetését jelző vonal a szökéshez **2**. (1.-2. pontig 2-3 méter)
- A szökés végpontja 20 lépésre az 1. ponttól **3**.
- Kiinduló pont felfestése a kv számára a „szembetámadás a kutyára” gyakorlathoz.

5. Küzdőgyakorlatok

A küzdő gyakorlatokba tartozó feladatok:

- Szökés megakadályozása
- Visszatámadás elhárítása
- Követésből visszatámadás (HPO 2 és HPO 3.)
- Szembetámadás a kutyára
- Visszatámadás elhárítása

Minden küzdő gyakorlat a következő fázisokból áll:

- Nyitó fázisból
- Terhelési fázisból
- Átmeneti fázisból (az eresztés előtti nyugalmi fázis)
- Eresztési fázisból
- Őrzési fázisból

A vizsgaszabályzat kifejezetten előírja, hogy a kutya a védelmi gyakorlatok alatt csak és kizárólag a segéden levő védőkart foghatja meg.

6. Fürkészés a segéd után

Vizsga szint	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Búvók száma oldalanként	1	2 (1+1)	4 (2+2)	6 (3+3)
Legmagasabb pontszám	-	5	5	10
Pontlevonás minden kihagyott palánkért	-	2,5	1,0	1,5

1). Engedélyezett hangjelek

„Előre!”, vagy „Fürkéssz!” és „Hozzám” (A „Hozzám” hangjel a kutya hívó nevével együttesen is kiadható.)

2). Elvárások a fürkészésnél

- a, A fürkészés elhagyása (közvetlen küldés a segédhez) nem megengedett.
- b, A vizsgapálya képzeletbeli középvonalán a kv kutyájával felveszi az alapállást. Jelzi a bírónak, hogy készen áll a gyakorlat megkezdésére.
- c, A tb jelzésére megkezd a kv a fürkészést.
- d, Alapállásból indítva, hang- és/vagy karjelzéssel küldi el a kutyát fürkészni. A kutya egyszeri küldésre közvetlenül a búvóhelyhez fusson és kerülje meg azt.
- e, A fürkészés előre, a haladás irányában történik (a kutya a kv előtt haladjon el).
- f, A kv normál tempóban haladjon a vizsgapálya képzeletbeli középvonalán.

Hiba többek között:

- az indító alapállás elmaradása a gyakorlat kezdetén
- a pótlólagos hang- v. látjelek (1+ hangjel „nagyon jó”)
- a képzeletbeli középvonal elhagyása
- a normál lépéstepótól való eltérés
- a fürkészőpalánkok nagy ívű megkerülése
- a fürkészőpalánkot nem kerüli meg a kutya

Amennyiben a kutya háromszori indítás után **sem találja** a segédet az utolsó búvóhelyben, az ágazat folytatása véget ér.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „**Megszakítás**” A gyakorlat pontszáma 0
ÖMT: kihúzva
A vizsgán addig megszerzett többi pont megmarad.

7. Állás és felugrás

Vizsga szint	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Állás legmagasabb pontszáma	7,5	5	5	5
Őrzés legmagasabb pontszáma	7,5	5	5	5

1). Engedélyezett hangjel

E gyakorlatnál nincs engedélyezett hang- és látjel.

2). Elvárások az állásnál

A kutyának a s előtt szorosan szűken, figyelmesen, magabiztosan és kitartóan kell állnia egészen a gyakorlat végéig.

Erőteljes, figyelmes és szűk körözés a búvóhely körül nem hiba.

Hiba többek között:

- a figyelmetlenség
- a segédnek időnkénti elhagyása
- a távoli állás
- a bizonytalan viselkedés
- ha a figyelme elterelhető
- ha a vezetőjére orientálódik
- provokálás ráugrással, lökéssel, enyhe érintéssel
- ha a kutya becsíp, beharap, illetve befog, és a fogást tartja
- ha a kv beérkezésekor a k elébe megy, vagyis otthagyja a segédet.

Pontlevonások e gyakorlatnál:

Segéd provokálása (pl., meglöki, neki ugrik stb.) = 0 – 2 pont (HPO El 0 -3 pont)

Erőteljes befogás a karra = 0 – 9 pont (HPO El. 0 -12 pont)

Ilyenkor a tb azonnal (2 mp.) int. A kv az 5 lépésre levő felfestett pontra megy és a kutyáját egyszeri „Ide! Lábhoz!” hangjellel magához rendeli. Amennyiben a kutya erre nem ereszti el a segédet és jön a vezetőjéhez, vagy a kv „Ereszd!” hangjelet használ, diszkvalifikálni kell engedetlenség miatt.

Fogás más testrészre (nem lökés) = Diszkvalifikálás (kizárás)

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Diszkvalifikálva (kizárva) engedetlenség miatt”

ÖMT: kihúzva

A többi ágazatban addig megszerzett pont megmarad.

A segéd elhagyása

Ha azelőtt elhagyja a k a **megtalált** segédet, hogy a tb engedélyt adott volna vezetőjének a középvonala elhagyására, a kv még egyszer visszaküldheti. Amennyiben most már a segédnél marad, folytatni lehet a „C” ágazatot, de az „állás és felugatás” gyakorlat értéke csak hiányos lehet. (legfeljebb 1 pont). Ha a kutyát vezetője nem tudja visszaküldeni, vagy a k ismét elhagyja a segédet, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Ha azután jön a k a vezetője elé, hogy a tb intett, a minősítés „hiányos” (legfeljebb 6,5p.)

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Megszakítás” A gyakorlat pontszáma 0

ÖMT: kihúzva

A vizsgán addig megszerzett többi pont megmarad.

3). Elvárások az ugatásnál

A kutya kitartóan és energikusan ugassa fel a segédet az elhívásig.

Hiba többek között:

- ha nem ugat fel a kutya
- ha nem azonnal kezd el a kutya ugatni
- ha felugat de nem folyamatosan és kitartóan
- ha a kv közeledtekor abbahagyja a felugatást.

Gyenge felugatásnál (erélytelen, nem energikus) és nem folyamatos, kitartó felugatásért -2 pontig adható pontlevonás. Ha a k felugatás nélkül figyelmesen állja a segédet, akkor az előírás szerint -5 pontot le kell vonni a felugatás hiánya miatt.

4). Befejezés

HPO El. Kb. 20 másodpercig tartó ugatás után, a kv a tb utasítására odamegy a kutyájához és megtartja szorosan a nyakörvénel.

HPO 1. Kb. 20 másodpercig tartó kivárás után, a tb jelzésére a kv **egyenesen** a búvóhelytől 5 lépésnyi távolságban lévő pontra megy, és ott megáll. A tb utasítására kihívja, és alapállásba rendeli a kutyáját. **Egyedül a HPO 1. szinten lehetséges, hogy a KV a kutyáját szabadonkövetésben is elvezetheti a búvóhelytől.** Ilyenkor a kv belép a k mellé, egyszeri „Ülj!” hangjellel leülteti és egyszeri „Lábhoz!” hangjellel kivezeti az öt méterre levő kihívópontra. Mindkét variáció értékelése azonos. A választott változatot a jelentkezéskor be kell jelenteni.

HPO 2. HPO 3. Kb. 20 másodpercig tartó kivárás után, a tb jelzésére a kv **egyenesen** a búvóhelytől 5 lépésnyi távolságban lévő pontra megy, és ott megáll. A tb utasítására kihívja, és alapállásba rendeli a kutyáját.

A kutya legyen jól vezethető. Hiba, ha ismételt hangjelekre van szükség, azért hogy a kutya ellenőrzés alá kerüljön.

A segédet a kv kiszólítja a búvóból és a szökési pontra, küldi.(lásd jelölések)
Ezalatt a k üljön nyugodtan alapállásban.

Hiba többek között:

- A kutya nem ül le, vagy nyugtalanul viselkedik alapállásban
- A kutya nehezen vezethető
- A kutya nem marad az alapállásban, amikor a segéd, kilép a búvóból.
- A kutya plusz vezényszót és tesztelet kap a leüléshez.

8. A segéd szökésének megakadályozása

Vizsgaszint	HPO El.	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	30	20	10	10

1). Engedélyezett hangjel

E gyakorlatnál nem engedélyezett sem hang– sem látjel.

2). Gyakorlat kivitelezése

A bíró jelzésére a kv a kutyáját szabadonkövetésben a kifektetés megjelölt helyére viszi majd szintén a tb utasítására a „Feküdj!” hangjelre a kutyát lefekteti. A „Feküdj” hangjel előtt a kutyának alapállásban kell ülnie. A kv otthagyja a fekvő őrző kutyáját és bemegy a rejtékhelybe. Eközben a látómezőjében marad a kutyája a tb és a s is.

A tb utasítására a segéd szökést kísérel meg. A kutyának habozás nélkül a segéd után kell vetnie magát, és a szökést eredményesen, energikus és erős megragadással meg kell hiusítania. A tb utasítására a s nyugodtan megáll. A megállás után a kutyának a segédet magától, vagy egy hangjelre („Ereszd!”) el kell eresztenie.

3). Elvárások a szökésnél

A kutya a szökést azonnal egy energikus fogással hatékonyan akadályozza meg. A segéd megállása után a k rögtön önállóan, vagy az első hangjelre eresszen és a segédet figyelmesen, őrizze.

Hiba többek között:

- a kutyát támogató hangjel a küzdelem alatt
- bizonytalan megragadás
- nyugtalan fogás az egyes fázisokban
- a fogást nem tudja megtartani, és leesik a karról
- nem tudja a menekülést megghiúsítani
- figyelmetlenség az őrzési szakasz alatt
- befog a kutya, vagy zaklatja a segédet az őrzési szakaszban

Amennyiben a kutya nem tudja 20 lépésen belül a menekülést fogással megghiúsítani, úgy az őrző-védő ágazatot be kell fejezni!

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Megszakítás” A gyakorlat pontszáma 0
ÖMT: elégtelen
A vizsgán addig megszerzett többi pont megmarad.

4). Befejezés

HPO El. vizsgán kb. 20 másodperces őrzési fázist követően, bírói utasításra a kv kutyájához megy és megfogja a nyakörvénel.

9. Visszatámadás a kutyára (az őrző kutyát ért támadás elhárítása)

	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	35	20	20
Botütés	igen	igen	igen

1). Engedélyezett hangjel

„Ereszt”

2). Kivitelezés

A nagyjából 5 másodpercig tartó őrzési fázis folytatásaként, a tb utasítására a s megtámadja a kutyát. A kutya a támadást egy azonnali fogással hárítsa el miközben a segéd a kutyát botütéssel, és fenyegetéssel terhelje meg.

Minden vizsgaszintnél a terhelési fázis alatt a kutya két botütést kap. Ez alatt a k nem mutathat negatív reakciókat.

A bíró jelzésére a segéd beszünteti a támadást. A k azonnal, vagy az első vezényszóra („Ereszd!”) eressze el a kart.

3). Elvárások a támadás elhárításánál

A kutya a támadást azonnal, energikus fogással, hatékonyan hárítsa el.

A kutya a terhelési fázisban befolyásolhatatlan viselkedést mutasson és az egész terhelési fázisban teli, energikus, és mindenek előtt állandó (nyugodt) fogása legyen. A küzdelem befejezését követően a kutya egyszeri „Ereszd!” hangjelre azonnal eresszen és a segédet figyelmesen, őrizze.

Hiba többek között:

- a kutyát támogató hangjel a küzdelem alatt
- bizonytalan megragadás
- nyugtalan fogás az egyes fázisokban
- A terhelési szakaszban a fenyegetés láthatóan hatással van rá
- figyelmetlenség az őrzési szakasz alatt
- befog a kutya, vagy zaklatja a segédet az őrzési szakaszban

Amennyiben a kutya nem tud a segéd terhelésének ellenállni, elereszti a védőkart és hagyja magát elzavarni, akkor a „C” ágazatot félbe kell szakítani.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Megszakítás” A gyakorlat pontszáma 0

ÖMT: nem megfelelő

A vizsgán addig megszerzett többi pont megmarad.

4). Befejezés

A bíró jelzésére a KV normál lépésben közeledik a kutyához és hangjel kiadásával („Ülj!”) alapállásba ülteti. A bot a segédnél marad.

A HPO 1 szintnél a tb a segédet a „Szembetámadás a kutyára” gyakorlat végrehajtásához, a kiinduló bűvőhöz küldi.

A HPO 2-3 szintnél a kv kutyájával a „Követés” gyakorlat megkezdéséhez szükséges kiinduló alapállásban van.

Hiba többek közt:

- ha a kutya nem ül le az alapállásban
- több vezényszó ad ki a kv
- nem vezethető a kutya
- a nyakörvénél fogva kell tartani a kutyát.

10. Követés

Vizsgaszint	HPO El. – 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám, követésnél	-	5	5
Lépésszám	-	30	30
Távolság a KV és a segéd között	-	5	5

1). Engedélyezett hangjel

„Lábhoz” v. „Követés”. (ez érvényes a kísérésre is)

2). Kivitelezés

A kv felszólítja a segédet az elinduláshoz. A kv 5 lépés távolságból követi a segédet a kutyájával, amit a gyakorlat alatt tartson meg. A követés 30 lépésen keresztül történik. Balra és jobbra fordulat nem szükséges, de ha a pálya adottságai úgy kívánják, akkor szükséges lehet. A követéskor a segéd a botot rejtve hordja.

3). Elvárások a követésnél

A kutya a segédet a kv térdmagasságában figyelmesen kövesse. A kutya a gyakorlat ideje alatt tökéletes vezethetőséget mutasson miközben állandóan, tartsa szemmel a segédet.

Hiba többek közt:

- A kutya előre tör
- A kutya kitér oldalirányba
- A távolság nincs betartva
- Segítség a kutyavezetőtől:
 - Hang - és látjellel
 - A járásmód megváltoztatásával
 - A kutya nyakörvének megfogásával.

Követés közben végig a kv-öt figyeli „Jó!”. Figyelme megoszlik a s és a kv között: „Nagyon jó”. Ha a támadásra nem azonnal reagál, mert végig a kutyavezetőt figyelte „Megfelelő”.

Amennyiben a szabadon követés nem lehetséges az ágazatot nem lehet tovább folytatni.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Diszkvalifikálva (kizárva) engedetlenség miatt”

ÖMT: kihúзва.

A másik ágazatokban addig megszerzett pontok megmaradnak.

11. Követésből visszatámadás a kutyára

Vizsgaszint	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	-	30	15

1). Engedélyezett hangjel

„Ereszt”

2). Kivitelezés HPO 2-3

A követésből a segéd, a bíró jelzésére visszatámad. A támadást a kutya egy azonnali fogással hiúsítsa meg, miközben a segéd a kutyát terheli és bottal folyamatosan fenyegeti. Amint a k megragadta a védőkart, kv megáll és a gyakorlat alatt az adott helyen állva marad.

A bíró jelzésére a segéd abbahagyja a támadást. A kutyának azonnal, vagy az első hangjelre („Ereszd!”) a védőkart el kell eresztenie.

3). Elvárások a támadás elhárításánál

A kutya a támadást azonnal energikus megfogással hárítsa el. Terhelésre ne reagáljon és az egész gyakorlat alatt mély, teli, energikus, és mindenek előtt állandó fogást mutasson.

A segéd megállása után a kutya rögtön önállóan v. az 1. vezényszóra eresszen és a segédet figyelmesen, őrizze.

Hiba többek közt:

- a kutyát biztató hangjel a gyakorlat közben
- a kutya bizonytalanul fogadja a támadást
- a kutya oldalirányba kitér de fog
- a kutya nem mutat teli és energikus fogást
- a kutya fogása nyugtalan és nem folyamatos
- figyelmetlenség az őrzési szakasz alatt
- befog a kutya, vagy zaklatja a segédet az őrzési szakaszban

Amennyiben a k nem tud a s terhelésének ellenállni, elereszti a védőkart és hagyja magát elzavarni, akkor a „C” ágazatot félbe kell szakítani.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Megszakítás” A gyakorlat pontszáma 0

ÖMT: nem megfelelő

A vizsgán addig megszerzett többi pont megmarad.

4). Befejezés

A bíró jelzésére a kv normál lépésben közeledik a kutyához és hangjel kiadásával („Ülj!”) alapállásba ülteti. A bot a segédnél marad.

Hiba többek közt:

- a kutya engedetlenséget mutat a kv beérkezésekor
- a kutya nem ül le alapállásba
- a kv fogja a kutya nyakörvét

5). Befejezés HPO 3.

Bírói utasításra a kv rendes lépésben, a legrövidebb úton kutyájához megy és „Ülj!” hangjellel alapállásba ülteti. A puhabotot elveszi a segédtől. A lefegyverezés módját a kv maga választhatja meg. A lefegyverzés során a segéd a karját nem emeli fel. Ez után a kv a s mellett egy újabb alapállást vesz fel. A kv felszólítására indul a kísérés. A segédet a 20 lépésre álló bíróhoz kíséri. Jelentéskor a kutya a s és kv között szabadon ül.

12. Szembetámadás a kutyára

	HPO El.	HPO 1	HPO 2	HPO 3
Legmagasabb pontszám	50	30	10	10
Botütés	nincs*	nincs	nincs	nincs

1). Engedélyezett hangjel

„Fogd!”, „Ereszd!”

2)a, Kivitelezés HPO El.

A kv a kutyát a nyakörvénel megtartja, de nem bízathatja. Bírói utasításra a s normál lépésben elmegy a kutyavezetőtől és kutyájától kb. 20 lépésre, a segéd a kv és a k felé fordul és megtámadja őket. Eközben elkergető szavakat kiabál, és fenyegetően mozdulatokat tesz.

A kv elereszti kutyáját az „elfogásra“ utasító hangjellel. A támadást habozás nélkül, energikus és erőteljes megragadással el kell a kutyának háritania. Csak a s védőkarját foghatja meg. A kv közben nem hagyhatja el a helyét.

Bírói utasításra a s megáll. Amint a s megáll, a kutyának azonnal eresztenie kell. Az eresztést követően a k szorosán a segédnél marad, és figyelmesen őrzi.

*Az adott fajtagondozó MEOE fajtaklub előírásai alapján, a tenyészszelemlén, körüngen részvétel feltétele lehet a HPO El. lövéssel (kaliber: 6 mm) és **puhabot ütéssel**, vagy anélkül. Lőni és ütni a puha bottal a „B” ágazat 1. gyakorlatában, illetve a „C” ágazat 3. gyakorlatában (szembetámadás) lehet. Erről a fajtagondozó elfogadott Tenyésztési Szabályzata külön rendelkezik. A kivitelezést a HPO/IPO hatályos rendelkezései szabályozzák

2)b, Kivitelezés HPO 1.

A kutyavezetőt és a kutyát a bíró a pálya közepére rendeli. A kutyának a kv mellett **kell** ülnie, aki foghatja a k nyakörvét.

A tb jelzésére a s normál lépésben előjön a rejtekhelyéről és a pálya közepe felé tart. A közép vonal magasságában befordul a k irányába és elkezd futni a kutya felé. Amint a segéd kb. 30-40 lépésre megközelíti a kutyavezetőt és a mellette ülő kutyáját, a tb intésére a kv elengedi a kutyát. A kv a helyét nem hagyhatja el.

Miközben elkergető szavakat kiabál, és heves fenyegető mozdulatokat tesz, futva szemből megtámadja a kutyát. A kutyának azonnali fogással a támadást el kell háritania.

A tb jelzésére a s a küzdelmet abbahagyja. A kutyának rögtön önállóan, vagy az első vezényszóra eresztenie kell.

2)c, Kivitelezés HPO 2.

A kutyavezetőt és a kutyát a bíró a pálya közepére rendeli. A kutyának a kv mellett **kell** ülnie, aki foghatja a k nyakörvét.

A tb jelzésére a s futólépésben lépésben előjön a rejtekhelyéről és a pálya közepe felé tart. A középvonal magasságában befordul a k irányába és tempóváltás nélkül továbbfut a kutya felé. Amint a segéd kb. 40-50 lépésre megközelíti a kutyavezetőt és a mellette ülő kutyáját, a tb intésére a kv elengedi a kutyát. A kv a helyét nem hagyhatja el.

Miközben elkergető szavakat kiabál, és heves fenyegető mozdulatokat tesz, futva szemből megtámadja a kutyát. A kutyának azonnali fogással a támadást el kell hárítania.

A tb jelzésére a s a küzdelmet abbahagyja. A kutyának rögtön önállóan, vagy az első vezényszóra eresztenie kell.

2)d, Kivitelezés HPO 3.

A kutyavezetőt és a kutyát a bíró a pálya közepére rendeli. A kutyának a kv mellett **kell** ülnie, aki foghatja a k nyakörvét.

A tb jelzésére a s futólépésben lépésben előjön a rejtekhelyéről és a pálya közepe felé tart. A középvonal magasságában befordul a k irányába és tempóváltás nélkül továbbfut a kutya felé. Amint a segéd kb. 60 lépésre megközelíti a kutyavezetőt és a mellette ülő kutyáját, a tb intésére a kv elengedi a kutyát. A kv a helyét nem hagyhatja el.

Miközben elkergető szavakat kiabál, és heves fenyegető mozdulatokat tesz, futva szemből megtámadja a kutyát. A kutyának azonnali fogással a támadást el kell hárítania.

A tb jelzésére a s a küzdelmet abbahagyja. A kutyának rögtön önállóan, vagy az első vezényszóra eresztenie kell.

3). Elvárások a támadás elhárításánál

A k a támadást azonnal energikus megfogással hárítsa el. Terhelésre ne reagáljon és az egész gyakorlat alatt mély, energikus, és mindenek előtt állandó (nyugodt) fogást mutasson.

A s megállása után a k rögtön önállóan, illetve az első vezényszóra eresszen és a segédet figyelmesen, őrizze.

Hiba többek közt:

- a kutyát biztató hangjel a gyakorlat közben
- a kutya bizonytalanul fogadja a támadást
- a kutya oldalirányba kitér de fog
- a kutya nem mutat teli és energikus fogást
- a kutya fogása nyugtalan és nem folyamatos
- figyelmetlenség az őrzési szakasz alatt
- befog a kutya, vagy zaklatja a segédet az őrzési szakaszban

Amennyiben a k nem tud a s terhelésének ellenállni, elereszti a védőkart és hagyja magát elzavarni, akkor a „C” ágazatot félbe kell szakítani.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Megszakítás” A gyakorlat pontszáma 0
ÖMT: nem megfelelő
A vizsgán addig megszerzett többi pont megmarad.

4)a, Befejezés HPO El.

Bírói utasításra a kv rendes lépésben, a legrövidebb úton kutyájához megy és alapállásba ülteti. Végül a kv rácsatolja a pórázta a kutyára

4)b, Befejezés HPO 1-2.

Bírói utasításra a kv rendes lépésben, a legrövidebb úton kutyájához megy és „Ülj!” hangjellel alapállásba ülteti. A puhabotot elveszi a segédtől. A lefegyverezés módját a kv maga választhatja meg. A lefegyverzés során a segéd a karját nem emeli fel. Ez után a kv a s mellett egy újabb alapállást vesz fel. A kv felszólítására indul a kísérés. A segédet a 20 lépésre álló bíróhoz kíséri. Jelentéskor a kutya a s és kv között szabadon ül.

Hiba többek közt:

- a kutya engedetlenséget mutat a kv beérkezésekor
- a kutya nem ül le alapállásba
- a kv fogja a kutya nyakörvét

13. Visszatámadás elhárítása

	HPO 1.	HPO 2.	HPO 3.
Legmagasabb pontszám	-	-	20
Botütés	-	-	igen

1), Engedélyezett vezényszó

„Ereszt”

2). Kivitelezés HPO 3.

A nagyjából 5 másodpercig tartó őrzési fázis folytatásaként, a tb utasítására a s megtámadja a kutyát. A kutya a támadást egy azonnali fogással hárítsa el miközben a segéd a kutyát botütéssel, és fenyegetéssel terhelje meg.

A terhelési fázis alatt a k két botütést kap. Ez alatt a k nem mutathat negatív reakciókat.

A bíró jelzésére a segéd beszünteti a támadást. A k azonnal, vagy az első vezényszóra („Ereszd!”) eressze el a kart.

3). Elvárások a támadás elhárításánál

A kutya a támadást azonnal, energikus fogással, hatékonyan hárítsa el.

A kutya a terhelési fázisban befolyásolhatatlan viselkedést mutasson és az egész terhelési fázisban teli, energikus, és mindenképp előtt állandó (nyugodt) fogása legyen. A küzdelem befejezését követően a kutya egyszeri „Ereszd!” hangjelre azonnal eresszen és a segédet figyelmesen, őrizze.

Hiba többek között:

- a kutyát támogató hangjel a küzdelem alatt
- bizonytalan megragadás
- nyugtalan fogás az egyes fázisokban
- A terhelési szakaszban a fenyegetés láthatóan hatással van rá
- figyelmetlenség az őrzési szakasz alatt
- befog a kutya, vagy zaklatja a segédet az őrzési szakaszban

Amennyiben a k nem tud a s terhelésének ellenállni, elereszti a védőkart és hagyja magát elzavarni, akkor a „C” ágazatot félbe kell szakítani.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Megszakítás” A gyakorlat pontszáma 0

ÖMT: nem megfelelő

A vizsgán addig megszerzett többi pont megmarad.

4. Befejezés HPO 3.

Bírói utasításra a kv rendes lépésben, a legrövidebb úton kutyájához megy és „Ülj!” hangjellel alapállásba ülteti. A puhabotot elveszi a segédétől. A lefegyverezés módját a kv maga választhatja meg. A lefegyverzés során a segéd a karját nem emeli fel. Ez után a kv a segéd mellett egy újabb alapállást vesz fel. A kv felszólítására indul a kísérés. A segédet a 20 lépésre álló bíróhoz kíséri. Jelentéskor a kutya a s és kv között szabadon ül.

Hiba többek közt:

- a kutya engedetlenséget mutat a kv beérkezésekor
- a kutya nem ül le alapállásba
- a kv fogja a kutya nyakörvét

14. Kiegészítő követelmények az eresztéshez

A s a bíró jelzésére nyugodtan álljon meg.

A kutya azonnal eresszen.

Egy „Ereszd!” hangjel (pontlevonás nélkül) engedélyezett.

A kv az **első hangjelet az eresztéshez megfelelő ideig, önállóan** mondhatja ki. **A további két hangjelet csak a bíró jelzésére** adhatja ki.

Az „Ereszd!” hangjel kiadásakor a kv álljon nyugodtan, és nem mehet a k felé.

A kutyának a segédet őriznie kell.

A k ereszthet önállóan is. Az „Ereszd!” hangjelet nem kötelező kiadni. Amennyiben viszont ebben az esetben a k nem ereszt azonnal és a kv késlekedik a hangjel kiadásával, ez már hibának számít.

A fogás gyakorlatok között **5 másodpercig tartó őrzési fázisokat** kell tartani.

Attól a pillanattól kezdődik ez az idő, mikor a k eresztett. Amennyiben a k nem ereszt, úgy a segédnek nem szabad önállóan tovább folytatni.

A kutyanak legkésőbb a 3. hangjelre eresztenie kell.(A pontlevonás maximum. 9, 0 pont).

Ha a kutya nem ereszt a 3. vezényszóra sem, akkor a „C” ágazatot be kell fejezni.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Diszkvalifikálva (kizárva) engedetlenség miatt”
ÖMT: kihúzva
A többi ágazatban addig megszerzett pont megmarad.

Az ágazatot akkor is be kell fejezni, ha a kutya kezelhetetlen és a segédet, a védőkaron kívüli testrészen fogja meg.(a felugató helyen is).

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Diszkvalifikálva (kizárva) engedetlenség miatt”
ÖMT: kihúzva
A többi ágazatban addig megszerzett pont megmarad.

A kutya nevének használata, plusz hangjelnek minősül.

A gyakorlat „Hiányos” minősítésű, ha a kutya az eresztéshez a „Feküdj!” segédhangjelet kap.

A „Feküdj!” hangjel kiadása azért, hogy a k a segédet ne hagyja el, hanem őrizze, az őrző-védő ágazat befejezését jelenti.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Megszakítás” A gyakorlat pontszáma 0
ÖMT: nem megfelelő
A vizsgán addig megszerzett többi pont megmarad.

Amennyiben a kutya csak a kv testi behatására ereszt, a „C” ágazat befejeződik.

Bejegyzés a teljesítményfüzetbe: „Diszkvalifikálva (kizárva) engedetlenség miatt”
ÖMT: kihúzva
A többi ágazatban addig megszerzett pont megmarad.

A következő pontszámokat csak az „Eresztés” gyakorlat értékeléséhez alkalmazható.
A kutya más hibáinál az egyébként szokásos értékelési rendszer az érvényes.

	Maximális pontlevonás minden vizsgaszintnél
1. engedélyezett hangjel azonnal ereszt	0,0
1. engedélyezett hangjel nehéztől - nagyon nehéz eresztésig	0,5 – 3,0
2. hangjel (1. pluszhangjel) azonnal ereszt	3,0
2. hangjel (1. pluszhangjel) nehéztől - nagyon nehéz eresztésig	3,5 – 6,0
3. hangjel (2. pluszhangjel) azonnal ereszt	6,0
3. hangjel (2. pluszhangjel) nehéztől - nagyon nehéz eresztésig	6,5 – 9,0

15. Lefegyverezés

A lefegyverezés módját a kv maga választhatja meg, de a segéd karjainak magasba emelése nélkül történjen. Egyedül a botot vegye el.

16. Kísérés

A bekísérés szabadonkövetésben történjen. Nem követelmény hogy a s a védőkart a balkérről átvegye a jobbra. Arra viszont ügyelni kell, hogy a bekísérés a bíróhoz alapállásból kezdődik. Minden gyakorlat alapállással indul és azzal is ér véget.

17. A mutatott viselkedés értékelése

Értékelési kritériumok:

a, Ösztönös adottságok Ö

b, Magabiztosság M

c, Terhelhetőség T

A kifejezett ÖMT jellemzői:

1. Fizikai erő érzete (Izomerő)
2. Pszichikai erő:
 - a, belső magabiztosság és megfélemlíthetetlenség
 - b, érvényesülési ösztön (dominancia)
 - c, keménység

Az ÖMT értékelése függ a kutya ösztönös adottságaitól, a terhelhetőségétől, a keménységétől valamint a vezethetőségétől is.

A következő ÖMT értékelések adhatók:

a, Kifejezett „k”

Magabiztosság, átütő, céltudatos és magabiztos megragadás és tartás, semmi negatív reakció a botütéseknél, szoros és figyelmes őrzés az állásnál és őrzési fázisoknál.

Az előbbi kritériumoktól való kisebb eltérések mellett, még adható „k” ÖMT.

b, Meglévő „m”

Korlátozott magabiztosság, céltudatosság, a fogási helyzetekben és a botra való reagálásban csak úgy, mint az őrzési fázisokban. Az ágazat minősítése max. „Jó” lehet.

c, Nem megfelelő „nm”

Hiányos magabiztosság, komoly hiányosságok a keménység vonatkozásában és érdektelenség a segéd iránt.

Ha a k azelőtt hagyja el a segédet, hogy a tb engedélyezte a belépést a kutyához = megszakítás.

Ha „nem megfelelő” ÖMT értékelést kap az a kutya, nem lehet eredményes az őrző-védő ágazata.

18. Értékelés

Kitűnő	Nagyon jó	Jó	Megfelelő	Hiányos
100-96	95-90	89-80	79-70	69-0

a, Általános szabályok

A „C” ágazat „Megfelelő” (70 – 79 pont) minősítéssel eredményes. Viszont a következő magasabb vizsgaszinten való elinduláshoz a minimum a „Jó” minősítés (80 ponttól) szükséges. Egyes fajták tenyésztési szabályzata csak azt a teljesítményvizsgát veszi tenyésztési szempontból figyelembe, amelyik úgy eredményes, hogy a „C” ágazat pontszáma minimálisan 80 pont.

Az elért pontszámot a bíró azonnal közölje. Az értékelés megkezdése előtt a bíró jelzésére - valamennyi vizsgafokozatban -, a kutyát a kv vegye pórázra. Az értékelés elhangzását követően a kv a pórázon vezetett kutyájával elhagyja a vizsga helyszínét. A k ezalatt is mutassa, hogy jól vezethető.

Az egyes gyakorlatokról osztályzatszerűen (minősítéssel) beszéljen a bíró. A pontlevonásokat nem kell ismertetni.

b, A legfontosabb ítéletet befolyásoló tényezők

A „C” ágazat megítélését befolyásoló legfontosabb tényezők:

- Kiegyensúlyozott ösztönös adottságok
- Erős, stabil idegrendszer
- Magabiztosság
- Terhelhetőség
- Természetes, kontrollált agresszióviselkedés
- Vezethetőség
- A segéd testi és lelki állapota.

c, Fogásviszonyok

Lehetséges fogásváltozatok:

- Energikus (erős), teli (mély) és nyugodt fogás,
- Nem teljesen mély de energikus és nyugodt fogás
- Nem mély és foghegyes fogás
- Ideges és nyugtalan fogás
- Fogásváltások
- Puha és kevésbé energikus fogás

Azt a kutyát, amelyik a szerencsétlen segédviselkedés miatti rosszabb fogását a terhelési fázisban, javítja, teljesen pozitívan kell megítélni.

d, Őrzési fázis

Az őrzés legyen figyelmes, szoros és magabiztos.

Kutya viselkedése	Gyakorlat maximális értéke
Figyelmetlen és/vagy provokál	nagyon jó
Erősen figyelmetlen és/vagy erősen provokál	jó
Nem őriz, de a segédnél marad (nincs aktív állás – tartózkodó)	megfelelő
Otthagya a segédet, csak vezényszóra marad a segédnél	A „C” ágazat félbeszakítása

e, Vezethetőség

A kutyánk vezethetősége örömteli engedelmességgént mutatkozik meg, optimálisan szabályozott ösztönös viselkedéssel.

Nem kézben tartott kutyáknál pl.:

- kihíváskor a kutya nem megy a vezetőjéhez („Állás és felugatás”),
- belépéskor a kv nem tudja lábhoz rendelni, hanem a k kitér a vezetője elől,
- követésnél elől, megy vagy irányíthatatlan,
- nyugtalan az alapállásban, vagy a fekvésben,
- a kv személyével és az utasításaival állandóan szembeszegül. Nagyon önfejű és csak erős behatással lehet munkára fogni.

... a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

19. Értékelési táblázat

Legmagasabb pontszám	Hiányos	Kielégítő	Jó	Nagyon jó	Kitűnő
5	0,0 – 3,0	3,5	4	4,5	5,0
10	0,0 – 6,5	7,0 - 7,5	8,0 – 8,5	9,0 – 9,5	10,0
15	0,0 – 10,0	10,5 – 11,5	12,0 – 13,0	13,5 – 14,0	14,5 – 15,0
20	0,0 – 13,5	14,0 – 15,5	16,0 – 17,5	18,0 – 19,0	19,5 – 20,0
30	0,0 – 20,5	21,0 – 23,5	24,0 – 26,5	27,0 – 28,5	29,0 – 30,0
35	0,0 – 24,0	24,5 – 27,5	28,0 – 31,0	31,5 – 32,5	33,0 – 35,0

VI. Függelék – Ponttáblázatok

„A” ágazat - Nyomkövetés

HPO El. Nyomkövetés

A kv saját, kb. 200 lépés hosszú, várakozási idő nélküli nyoma, mely 2 nyomszárból áll. A nyomra a kv 1 tárgyat tesz le. A nyom kidolgozására felhasználható idő 10 perc.

Szagfelvétel:	10 Pont
Nyom tartása (30 +30):	60 Pont
Törés (fordulás):	10 Pont
Tárgy:	20 Pont
Összesen:	100 Pont

HPO 1. Nyomkövetés

A kv saját, legalább 300 lépés hosszú, legalább 20 percet hűlt nyoma, mely 3 nyomszárból és 2 törésből (kb. 90°) áll. A nyomra a kv 2 tárgyat tesz le. A nyom kidolgozására felhasználható idő 15 perc.

A nyom tartása:	80 pont
A tárgyak (10+10):	20 pont
Összesen:	100 pont

HPO 2. Nyomkövetés

Legalább 400 lépés hosszú, legalább 30 percet hűlt idegen nyom, mely 3 nyomszárból és 2 törésből (kb. 90°) áll. A nyomra a nyf 2 tárgyat tesz le. A nyom kidolgozására felhasználható idő 15 perc.

A nyom tartása	80 pont
A tárgyak (10+10)	20 pont
Összesen	100 pont

HPO 3. Nyomkövetés

Legalább 600 lépés hosszú, legalább 60 percet hűlt idegen nyom, mely 5 nyomszárból és 4 törésből (kb. 90°) áll. A nyomra a nyf 3 tárgyat tesz le. A nyom kidolgozására felhasználható idő 20 perc.

A nyom tartása	80 pont
A tárgyak (7+7+6)	20 pont
Összesen	100 pont

Nyomkövető Vizsga 1. NyK 1.

Legalább 1200 lépés hosszú, legalább 180 percet hűlt idegen nyom, mely 7 nyomszárból és 6 törésből (kb. 90°) áll. A nyomfektetés befejezése után 30 perccel fektetett zavarónyommal. A nyomra a nyf 4 tárgyat tesz le. A nyom kidolgozására felhasználható idő 30 perc.

A nyom tartása	80 pont
A tárgyak (4 x 5)	20 pont
Összesen	100 pont

Nyomkövető Vizsga 2. NyK 2. (IPO – FH)

NyK 2. Egy, legalább 1800 lépés hosszú, legalább 180 percet hült idegen nyom, mely 8 nyomszárból és 7 törésből (melyből 5 kb. 90°, és 2 pedig 30° és 60° közötti hegyesszögből) áll, 30 percet hült zavarónyommal. A nyomra a nyf 7 tárgyat + 1 nem értékelt azonosítótárgyat tesz le. A nyom kidolgozására felhasználható idő 45 perc.

IPO – FH. Ez a vizsga/verseny kétnapos. A két napon egy-egy NyK 2. szintű nyomot kell a kutyának teljesíteni, és az eredményt összeadják. A két napon fektetett nyom alakja eltérő legyen. Egy IPO FH rendezvény keretében a két nyomot két különböző helyen más-más nyomfektető fektesse.

	1. nap (NyK 2.)	2. nap	IPO – FH Összesen
A nyom tartása	80 pont	80 pont	160 pont
A tárgyak 6 x 3 +1 x 2	20 pont	20 pont	40 pont
Összesen	100 pont	100 pont	200 pont

„B” ágazat – Engedelmisségi gyakorlatok

1. Alapfokú Kísérőkutya Vizsga - BH 1. Pályamunka

1. gyakorlat:	Pórázon vezetés	30 pont
2. gyakorlat:	Szabadonkövetés	30 pont
3. gyakorlat:	Menet közben ültetés	15 pont
4. gyakorlat:	Menet közben fektetés behívással	15 pont
5. gyakorlat:	Helybenmaradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

2. Középfokú Kísérőkutya Vizsga - BH 2.

1. gyakorlat:	Pórázon vezetés	20 pont
2. gyakorlat:	Szabadonkövetés	20 pont
3. gyakorlat:	Menet közben ültetés	15 pont
4. gyakorlat:	Menet közben fektetés behívással	15 pont
5. gyakorlat:	Apporthozás sík talajon	10 pont
6. gyakorlat:	Előreküldés fektetéssel	10 pont
7. gyakorlat:	Helybenmaradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

3. Felsőfokú Kísérőkutya Vizsga - BH 3.

1. gyakorlat:	Szabadonkövetés	20 pont
2. gyakorlat:	Menet közben ültetés	10 pont
3. gyakorlat:	Menet közben fektetés behívással	10 pont
4. gyakorlat:	Menet közben állítás	10 pont
5. gyakorlat:	Apporthozás sík talajon	15 pont
6. gyakorlat:	Apporthozás ferdepalánkon (140 cm) át	15 pont
7. gyakorlat:	Előreküldés fektetéssel	10 pont
8. gyakorlat:	Helybenmaradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

HPO El. Engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat:	Pórázonvezetés	20 pont
2. gyakorlat:	Szabadonkövetés	30 pont
3. gyakorlat:	Menet közben fektetés behívással	15 pont
4. gyakorlat:	Apporthozás sík talajon	10 pont
5. gyakorlat:	Ugrás 80 cm-es akadályon	10 pont
6. gyakorlat:	Helybenmaradás figyelemelvonással	15 pont
Összesen:		100 pont

HPO 1. Engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat:	Szabadonkövetés	20 pont
2. gyakorlat:	Menet közben ültetés	10 pont
3. gyakorlat:	Menet közben fektetés behívással	10 pont
4. gyakorlat:	Apporthozás sík talajon	10 pont
5. gyakorlat:	Apporthozás akadályon át	10 pont
6. gyakorlat:	Apporthozás ferdepalánkon át	15 pont
7. gyakorlat:	Előreküldés fektetéssel	15 pont
8. gyakorlat:	Helybenmaradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

HPO 2. Engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat:	Szabadonkövetés	10 pont
2. gyakorlat:	Menet közben ültetés	10 pont
3. gyakorlat:	Menet közben fektetés behívással	10 pont
4. gyakorlat:	Menet közben állítás	10 pont
5. gyakorlat:	Apporthozás sík talajon	10 pont
6. gyakorlat:	Apporthozás akadályon át	15 pont
7. gyakorlat:	Apporthozás ferdepalánkon át	15 pont
8. gyakorlat:	Előreküldés fektetéssel	10 pont
9. gyakorlat:	Helybenmaradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

HPO 3. Engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat:	Szabadonkövetés	10 pont
2. gyakorlat:	Menet közben ültetés	10 pont
3. gyakorlat:	Futás közben fektetés behívással	10 pont
4. gyakorlat:	Futás közben állítás behívással	10 pont
5. gyakorlat:	Apporthozás sík talajon	10 pont
6. gyakorlat:	Apporthozás akadályon át	15 pont
7. gyakorlat:	Apporthozás ferdepalánkon át	15 pont
8. gyakorlat:	Előreküldés fektetéssel	10 pont
9. gyakorlat:	Helybenmaradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

„C” ágazat – Őrző - védő gyakorlatok

HPO El. Őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat:	Állás és felugatás	15 pont
2. gyakorlat:	Szökés megakadályozása	30 pont
3. gyakorlat:	Szembetámadás a kutyavezetőre és kutyájára	50 pont
4. gyakorlat:	Bekísérés a teljesítménybíróhoz	5 pont
Összesen:		100 pont

HPO 1. Őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat:	Fürkészás a segéd után	5 pont
2. gyakorlat:	Állás és felugatás	10 pont
3. gyakorlat:	Szökés megakadályozása	20 pont
4. gyakorlat:	Visszatámadás elhárítása	35 pont
5. gyakorlat:	Szembetámadás a kutyára	30 pont
Összesen:		100 pont

HPO 2. Őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat:	Fürkészás a segéd után	5 pont
2. gyakorlat:	Állás és felugatás	10 pont
3. gyakorlat:	Szökés megakadályozása	10 pont
4. gyakorlat:	Visszatámadás elhárítása	20 pont
5. gyakorlat:	Követés	5 pont
6. gyakorlat:	Követésből visszatámadás	30 pont
7. gyakorlat:	Szembetámadás a kutyára	20 pont
Összesen:		100 pont

HPO 3. Őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat:	Fürkészás a segéd után	10 pont
2. gyakorlat:	Állás és felugatás	10 pont
3. gyakorlat:	Szökés megakadályozása	10 pont
4. gyakorlat:	Visszatámadás elhárítása	20 pont
5. gyakorlat:	Követés	5 pont
6. gyakorlat:	Követésből visszatámadás	15 pont
7. gyakorlat:	Szembetámadás a kutyára	10 pont
8. gyakorlat:	Visszatámadás elhárítása	20 pont
Összesen:		100 pont